

קרוב אליך

עבודת ה' ברוח חסידית

צילום: שירי טרנר

חומש. מכל הסערות שבעולם

מסירות. אבהות. אמתיות

תלמידים כותבים
בגעגוע על דמותו
של הרב אליעזר
ולדמן זצ"ל

צילום: מיכאל קרון

**מה הסיפור שהפלסטינים
מספרים לעצמם כשהם
יושבים בסלון?**

צבי יחזקאלי

**כחיות הנה
יושבות על
המשבר
אודית פרי**

בנות, ארזיות, רעיות ואמהות.
כלן חיות ויושבות על המשברים
הן כחיות, הן רוככות על הגלים.
כל משברך וגליך עלי עברו.
לפעמים נעות עם הגל ועולות מעלה מטה,
לפעמים נאבקות
ולפעמים עפות ממנו קדימה
עד לחוף מבטחים.

כתבה בעמוד 20

באמונה
מגדל זמ קריית

IL360
The Bridge to Your Real Estate

SOHO PARK
נווה שמיר בית שמש

מקום נפלא לנג'י

דירות מהממות • מרפסות גדולות • גינות
• מטרג' רחב • פנטהאוסים • 4-5 חדרים
• 3 חדרים עם אופציה

050-960-60-69

שבת שירה

על ים סוף

פרשת בשלח · חמישי-שבת · י"א-י"ג שבט · 13-15.01

ילוו את השבת החזנים
עוזיאל סבתו שלמה נחמיאס

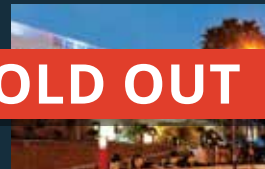
יהודים גאון

בהופעה סוחפת לשבת שירה

מלון לאונרדו ריזורט כשרות מהדרין
חצי פנסיון בחמישי
פנסיון מלא בשבת עם היפוך ארוחות

SOLD OUT

מלון לאונרדו קלאב בשר חלק, מוצרים מהדרין
הכל כלול | ללא היפוך ארוחות

שלושה ימים של שירה, פיוט וטיוולים

טיול בהרי אילת ושייט בים סוף

חפשו אותנו בגוגל: שבת שירה ☎ 0723950733 · 0723950741

אשחר & more

אל ארצי

**תלמד,
תדע**

אשור & more

**ללא
עלות!**

ללמוד את העתיד!

לכל הדרכים ללמוד חפשו: הרמב"ם היומי

י"ז-י"ט טבת, 50,000 לומדים חדשים בשלושה ימים

לפני שתקראו את המשך המכתב, רצוני לוותר מראש על עמדה שיפוטית ולנסות להבין את האמת שבדבריו

רופא לשבורי לב

הזה, לא בארץ ישראל, לא באמריקה, לא באפריקה, לא בשום עולם, ולא בעולם הנשמות שייטורים שם הם יותר ויותר, כמו שכתוב: 'אנה אלך מרוחק, ואנה מפניך אברח, אם אסק שמים שם אתה ואציע שאול הנך' אלא קבל את הרפואה המרה שנותנים לך מלמעלה ותעלה לך רפואה אם ירצה ה'. כמה רפואות עוד כאלו לפניך, לא נגלה לפני, כי אם לפני הבורא והמנהיג את העולם.

"סיפר לי לפני כמה שבועות איש חשוב מלובלין, ששמע מאיש נאמן שהיה בן בית אצל רבי מאיר הנ"ל שחי אתו יחד, שביום היה רבי מאיר איש חי רב פעלים וסובב את העולם, ובלילה היה שבור ורצון ועצוב וגנח וככה כל הלילה. ומשמע שהיה לו כח לדחות את הדברים המעיקים לזמן מסוים".

לפני שתקראו את המשך המכתב, רצוני לוותר מראש על עמדה שיפוטית ולנסות להבין את האמת שבדברים. ממשיך ר' יעקב מאיר לכתוב: "אתה יכול להסתגר בחדר מיוחד שנעלם מעיני כל חי, ולהכות את ראשך בקיר וכדומה, וקודם צאתך התקשט והתרחץ וסלטל את השערות, וקבל את כל אדם בסבר פנים יפות, אף אם הפנים חיוורים והראש שבור לשברי שברים והלב קרוע וממורט, והצער פועל עד לב השמים. ולא לחשוב שום דבר כי אם לקבל את הצער הנגזר ואין שום עצה אחרת. ולא תחפש עצות אחרות. כי לא נמצאים".

עצה סודית

חשוב להדגיש שלאורך כל שלושת הכרכים של מכתבי ר' יעקב מאיר, הוא נותן לאנשים אחרים עצות טובות ונפלאות ומספק להם חבל הצלה שיוציא אותם מהבוץ. בכל זאת, המכתב הזה מיוחד בכך שהוא נותן עצה אפילו במצב שאין תקווה אחרת. חשוב לדעת שיש גם סוג של תיקון כזה, שאדם מקבל לגמרי את מה שקורה ולא נאבק בזה. מסיים ר' יעקב מאיר וכותב: "ואין לך לא לחשוב שום דבר כי אם לקבל את הצער הנגזר ואין שום עצה אחרת! ולא תחפש עצות אחרות, כי לא תמצא. ודווקא על ידי עצה זו נמתק הצער ואתה מזדכך עד עמקי עמקים, ועל ידי זה בסוף הכל יתהפך לטובה... והכלל והעיקר, שלא תעשה שום דברים חיצוניים ולא פעולות מה שהצער דוחף אותך לעשות". כנראה שאותו יהודי שיתף את ר' יעקב מאיר במחשבות אובדניות שהיו לו ועליהן הוא מדבר במכתב: "זאת עצה הכי פשוטה והכי מועילה והכי מרפאת את הגוף ואת הנפש וממשיכה כל הישועות בלי שום ספק".

הסיום של המכתב מאוד מעניין בפני עצמו, כי שם הוא כותב: "אבקש שלא תגלה את המכתב הזה לשום בן אדם, ודי למבין". תשאלו בוודאי - אז איך המכתב התגלה? ובכן, המכתב המקורי נכתב בתשל"ט, ובשנים האחרונות, כשהוציאו את ספר המכתבים לאור, רבי יעקב מאיר עבר והגיה כל מכתב שקיבל, והחליט בעצמו שאפשר לפרסם את המכתב. נראה שר' יעקב מאיר היה מודע לכך שהעצה שבמכתב הזה היא חריגה מאוד, והיא מענה לבן אדם שנמצא במצב קיצוני. כנראה שבימינו יש כבר יותר כלים להבין מה עובר על בן אדם עם מחשבות אובדניות. אדם כזה שאין לו שום דרך אפילו לאחוז בקצה חוט של עזרה, אדם שמרגיש כמו תרנגול כפרות מרוט, צריך עצה מיוחדת שהיא ממש לכאלה שהם בשיא של שבורי הלב, ובכל זאת, יכולה להועיל לפעמים גם לכל אחד מאתנו.

שלום חברים יקרים! אתם יודעים, אחד האתגרים החשובים אצלי בבית הוא איך להתמודד עם ספרים. הארונות שלנו מלאים ספרים, ואשתי שתחיה מסכימה שאקנה ספר חדש רק כשאוציא מהבית ספר אחר במקומו. אני מקווה שתוכלו להבין למה יש לי ייסורי מצפון ורגשות אשם כל פעם שאני נכנס לחנויות ספרים... אני מספר לכם על האתגר שלי, כדי להסביר כמה היה מיוחד עבורי לפגוש בפעם הראשונה בחנות הספרים ספר מכתבים של רבי יעקב מאיר שכטר שליט"א.

ר' יעקב מאיר הוא אחד מהמשפיעים החשובים בקרב חסידי ברסלב. הוא יהודי מיוחד מאוד, שלמרות שכבר חצה את גיל תשעים הוא נראה הרבה יותר צעיר. כששאלו אותו פעם איך הוא זכה למראה צעיר כזה, הוא ענה שאותות הזקנה באים לאדם כתוצאה מדאגות - "ולוי אין דאגות!" כשקוראים את המכתבים שלו אפשר לראות שחיייו היו מלאים בכאב וצער. הוא עבר הרבה דברים לא פשוטים בחיים, ואף על פי כן הוא אמר בפשטות שאין לו דאגות.

כשפגשתי את ספר המכתבים הראשון שלו שהוציאו לאור, וקראתי חלק ממנו בעמידה בחנות הספרים, אז חשבתי שאקנה אותו ופשוט לא אכניס אותו הביתה... הייתי מרותק וקראתי אותו ברצף, וחשבתי שכנראה אסיים אותו במהירות, עוד לפני שאצטרך למצוא לו מקום. הבעיה הייתה שהספר הזה כל כך נגע בי, וממש קראתי אותו מכתב אחרי מכתב, עד שבסוף החלטתי לקנות גם את הכרך השני, ואחר כך גם את השלישי. לא קרה לי הרבה פעמים שקראתי ברצף כזה ספר הגות או עיון תורני, שלושה כרכים מהתחלה עד הסוף. החיזוקים שיש במכתבים הללו משובבי לב ונפש, אפילו שחלקם נכתבו כבר לפני ארבעים שנה ויותר. רואים איך לכל דבר יש את הזמן הראוי לו, וכשהגיע זמנם של המכתבים האלו לצאת לאור עולם הם מאירים ומשמחים כאילו נכתבו עבורנו כעת.

השבור מכולם

הרקע למכתב שרציתי לשתף אתכם בו, מורכב מעט. לעומת עצות שנותנים לשבורי לב איך לצאת מהמצוקה שלהם ולפתור את הבעיות מהשורש, במכתב הזה הרב יעקב מאיר כותב עצה לאדם שבור לב, איך להדחיק את העצבות באופן חיצוני. מתוך ההקשר של המכתב נראה שהוא היה מיועד ליהודי בעל נטיות אובדניות. ר' יעקב מאיר יעץ לו להכיר במצבו, שבאותה סיטואציה אין לו דרך לברוח וגם לא לטפל בעצמו. בכל זאת, הוא מדריך אותו ליצור הפרדה כזאת בנפש, וליצור תחום של זמן שבו הוא דוחק את העצבות הצידה. העצה הייתה שאחרי הזמן בבית שבו הוא בוכה וכואב את מכאוביו, הוא יאמר לעצמו: "קץ שם לחושך!" - ישטוף פנים, יעטה על עצמו פנים מחייכות ויעבוד על הארת פנים כלפי כל מי שמסביב.

הבחירה של היהודי הזה במצבו הקשה צריכה להתמקד בחיוך זמני לפחות, ואפילו שהוא בא באופן מלאכותי הוא יביא לו הרבה ברכה. כמובן, יש אנשים שהעצה הזאת לא בשבילם, כי אצלם חיוך מלאכותי משמעותו הדחקה ומניעה מיפול. אלא שיש אנשים שעבורם המאמץ לעשות את הפרצוף המחייך, אפילו באופן חיצוני, הוא הדבר המדויק ביותר בשבילם. צריך שכל אחד יעבוד לפי בחינתו.

כותב ר' יעקב מאיר: "דע לך שאין לך שום מקום לברוח שם. לא בעולם

ותחיינה את הילדים 3,500 שנה

שבוע ההתרמה לאגודת

אפרת

ממשיכים

בדרכן של המיילדות

מצילים תינוקות טרם צאתם לאויר העולם

2,447

ערכות "אפרת לתינוק"
בשנה

3,000

חבילות מזון
מידי חודש

80,346 ילדים

ייעוץ והכוונה
תעסוקתית
לאמהות אפרת

תמיכה
וליווי רגשי

נצלו את הטבת המס לקראת סוף השנה תרמו עכשיו והצילו חיים!

www.efrat.org.il | 02-5454500

מספיק להיות סתם אנטישמי

הרב יואל בייץ

בית חב"ד נווה חוף, ראשון לציון

חד משמעית, כן. ולא.

האם אנחנו שונים מהותית מכל עמי הארץ, מכוח "חלק א-לוה ממעל", היא הנפש האלוקית המניעה אותנו? ודאי שכן.

עובדת ייחודיותנו לא ידועה לנו רק מהחסידות, מקורה בתורה שבכתב, בבקשת משה רבינו מהקב"ה לאחר חטא העגל "וּנְפְלִינוּ אֲנִי וְעַמִּי מִכָּל הָעַם אֲשֶׁר עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה" (שמות לג טז) וכפי שביאר הרשב"ם: "גם עמך יהיה נפלא, במה שתלך עמהם מכל העם אשר על פני האדמה".

ומי שפסוקים לא משכנעים אותו, לא יוכל להתווכח עם העובדה הפלאית שאנו העם היחיד ששרד 3300 שנה במקום בו אימפריות הפכו לאבק היסטורי פורח.

הדבר הזה מצביע על משהו ייחודי, שמעל לפיזיקה האנושית, ואפילו מעל לתבונה האנושית. עובדה, גם הפילוסופיה היוונית לא עזרה לאימפריה שלהם לשרוד לאחר אלף שנות שלטון, והם פשוט נעלמו.

למען האמת, ולצערנו, עובדת היותנו ייחודיים ובעלי נשמה, לא תמיד באה טוב לעמי העולם, שבמשך 2000 השנים האחרונות פעם אחר פעם השתעשעו בלאתגר את הנצחיות שלנו. פה טבח, שם גירוש, פרעות, שואה, מסעות צלב, פיגועים, ועוד ועוד מכל רע. יש מחיר כבד בלהיות אלוקי, ונצחי. אז אין שום צורך להתנצל, כן, אנחנו מיוחדים עד מאוד, בעלי נשמות וייעוד אלוקי נשגב. בדמים מרובים מאוד שילמנו על כך.

אבל, האם אנחנו משתמשים בעובדה הזו כדי להתנשא ולהתנכר לעמים אחרים? ודאי שלא.

ואין סיבה שנעשה זאת, משום שעצם קיומה של נשמה בקרבנו, מעיד על תפקיד חשוב ואחריות גדולה שהטיל הקב"ה על כתפנו, להפוך את העולם למקום אלוקי טוב וצודק, ובכך להחיש את הגאולה, ולא לדרדר את העולם למקום של שחצנות ורוע, כפי שעשו לנו, בדיוק בנקודה זו אנו נבדלים מכל עמי הארץ כל השנים.

בשביל להפוך את העולם לגיהנום של התנשאות וניכור לא צריכים נשמה, מספיק להיות סתם אנטישמי..

אל לנו לטשטש

הרב יעקב רט

רב קהילת יפה נוף, לוד

חננאל הוא ידידי הקרוב, משכבר הימים. כשאני מגיע לביתו זה כבר ידוע מראש: אני אוכל בכלים נפרדים, וכשהוא מביא פירות לטיול משותף - אינני רשאי לאכול מפירותיו. נשמע קצת מעליב ומתנשא? בהחלט. אבל אינני נפגע.

מדוע? פשוט מאוד. חננאל הוא כהן, ואני 'רק' ישראל. חננאל מקפיד שכליו יישארו טהורים, על טהרת התרומה, אך אני ממש לא מחוייב בכך, ומפירות התרומה שהוא קיבל - לור, כמוני, אסור לאכול. (התסריט עתידי, לזמן המקדש, בקרוב אמן).

מה הוא עשה בשביל כך? כמה שנים עבד בשביל לקבל תואר זה? האמת היא שהוא פשוט נולד כך. אבא שלו נולד לכהן, והעביר את הקדושה אף לבנו.

אינני נעלב, וגם לא נפגע. אני פשוט יודע שהוא זכה להיות משבט כהונה, משרת ה' בבית מקדשו, והוא השליח שלנו, פועל עבורנו, ואף הצינור שדרכו כולנו מקבלים את השפע האלוקי. אני מעריכו ומכבדו עוד יותר, כאשר אני מבין שזו בחירה אלוקית, מלמעלה, שאיננה תלויה בדבר.

קדושתו גדולה מקדושותי, אך אינני נחות ממנו. אני פועל במלוא המרץ והדבקות בעבודת ה' המוטלת עליי, והרבה מאוד בזכותו, ובזכות שאר אחיו הכהנים אשר נבחרו מלמעלה לשמש בקודש.

כשם שהכהנים נבחרו מתוך ישראל לשמש בקודש, כך גם נבחרה האומה הישראלית מכל האנושות.

"ממלכת כהנים וגוי קדוש". זהו הכינוי של עם ישראל. ישראל באומות כמו הלב באיברים. כמו שהכהן נבחר לשמש בקודש, כצינור לעבודת ישראל, ולהורדת השפע על ישראל, כך בדיוק גם עם ישראל, משמשים כאומה שלמה המכהנת בקודש, עבור האנושות כולה, וכצינור להורדת השפע על כל העמים כולם.

אל לנו לטשטש, אנחנו נבדלים. יהודי פותח כל בוקר בגאווה גדולה בברכת 'שלא עשני גוי', ומברך 'אשר בחר בנו מכל העמים ונתן לנו את תורתו'. אנו 'גזענים', ושמחים בבחירה האלוקית בנו. בשום אופן לא נתחתן עם בת הנכר, אף אם תהיה משכילה, ואף בעלת מידות טובות וצדיקה. ממש נשמה טובה. רק מהסיבה הפשוטה שלא נולדה לאם יהודייה.

אנחנו נבדלים, אבל מחוברים למעגלים הנוספים של האנושות. לא מנותקים ולא מתנשאים. אנו מאמינים בבחירה אלוקית שנותנת אחריות ותפקיד מחייב, אשר מטרתו להיטיב ולהאיר לעולם כולו. אין לנו שום דבר נגד הגוי. נכבד כל אחד כפי כבודו ומעלתו. אך נשמח בבחירה האלוקית בעם ישראל, ונהיה גאים בתפקידנו: ממלכת כהנים וגוי קדוש.

זום אין זום אאוט

הרב משה (מומי) פאלוך

ר"מ בישיבת ההסדר 'אורות שאול'

לא רבות הפעמים בהן ניתן למצוא דמיון רוחני בין הרבי מליובאוויטש לרב קוק. בתפיסת היחס בין ישראל ואומות העולם זה קרה.

האם אנו גזעניים? מי יותר טוב, אנחנו או הם?

בדברי הרב קוק ניתן למצוא אמירות סותרות, לכאורה. מחד גיסא, הוא קובע בניסוח חריף: "ההבדל שבין הנשמה הישראלית... בין נשמת הגויים פלם, הוא יותר גדול ויותר עמק מההבדל שבין נפש האדם ונפש הבהמה..." (אורות ישראל ה'). מאידך גיסא, מזהיר ש"ישנם בעולם חסידים... אנשי קודש ואנשי א-לוהים" (אורות התחיה ב). האם יש באומות העולם חסידים וקדושים או לא? כיצד מתיישרים הדברים?

מהי נשמה?

נשמה היא המציאות הנפשית-רוחנית שבאדם, שתכונתה היא הקשר לאין סוף ולקדושה. היא חלק א-לוה ממעל ממש, נטיעה אלוהית בשדה אנושי. מבוקשה של הנשמה הוא לגלות את הקשר.

"הדבקות בה' היא התשוקה היותר טבעית לאדם" (הרב קוק, זרעונים), ומהבחינה הזאת ניתן לומר שיש לגויים נשמה. יותר מכך, במבחן פרטני והשוואה של אחד לאחד, יתכן שרבים מהגויים מבטאים בחייהם האישיים ממד רוחני ודתי יותר מיהודים.

ואולם, וכאן שורש ההבדל, ישראל שונים מהותית ואיכותית מאומות העולם בנשמה הלאומית שבקרבם. הסגולה והמסוגלות הישראלית נוצרה כדי להביא לידי ביטוי במכלול החיים החברתיים והלאומיים את הדבקות בה'; מכוחה של נשמה לאומית זו יוצא כל אחד ואחד במסע החיים שלו. הבדל מהותי זה מקרין על אופייה של עבודת ה' שהיא מלאת רוממות חיים ואינה רק חוויה רוחנית-דתית-אישית.

בדבריו של הרבי מצינו הבחנה דומה. בסופו של פרק הפתיחה לתניא מציין האדמו"ר הזקן שנפשות אומות העולם הן מג' הקליפות הטמאות. כל טובתם היא אינטרסנטית, וזאת בשונה מהמידות הטובות של ישראל שהן מקליפת נגה ומאופיינות בטהרה פנימית. בהערה על אתר מסייג הרבי קובע שגם בין אומות העולם ישנם יוצאים מן הכלל והם נקראים 'חסידי אומות העולם'. לאלו יש מידות טובות טהורות ונקיות מאינטרס, אבל שימו לב - יחידים כן, הציבור לא. ואילו עם ישראל כאומה מבקשים בפנימיותם את הטוב האמיתי.

"עם זו יצרת לי תהילתי יספרו".

טאיו • מטבחים

שוברים את המחירים!

שבוע אחרון למבצע סופשנה!

20% הנחה
למזמינים מטבח חדש

שואב אבק דייסון
במתנה!

לקוראי "בקרוב אליך" המזמינים השבוע עד ה- 30/12
5% הנחה נוספים

אספקה עד 60 יום

מגורה

הכנסו לאינטגרם שלנו
להתרשמות ממטבחי עוצרי נשימה

12 שנות אחריות

*בכפוף לתקנון | בתוקף עד 31/12/21 | התמונה להמחשה בלבד | ט.ל.ח

www.taiu.co.il יד חרוצים 16, תלפיות ירושלים

***9902**

אחוזת יונתן

הלב שלכם יתרחב

ניד בנימין-ישוב שיש בו הכל
חזון קהילתי חדש!
לבני 55+

אשחר & more

בית כנסת ומרכז מסחרי במתחם

2 דקות מכביש 6

נכס רשום בטאבו על שמכם

שכונה פרטית ביד בנימין

דירה מוכנה לאכלוס מיידי תעודת גמר

חפשו בגוגל:

אחוזת יונתן יד בנימין

www.ahuzatyonatan.co.il

0723950736

"חכם מישראל שיש בו דבר תורה לאמתו ומתאנח על כבודו של הקב"ה ועל כבודו של ישראל כל ימיו"

(על פי תנא דבי אליהו)

סיפורים ורשמים מדמותו של הרב אליעזר ולדמן זצ"ל

תורת הרב. קולו היה מונוטוני, רך, רחוק מלהבעיר אש, אבל החדר בער כאש והאיר באורות הקודש, והקול הרך שבו נאמרו הדברים בער. הוא היה מקריא את הקטע כולו ואחר כך מבאר, משבר קירות כדי שנוכל להיכנס כולנו אל תוך הקודש, סולל מסילות ומעלה את כולנו לדרגות אחרות של רוחניות. מי שנכנס לשיעור ביום חמישי סמוך לחצות, היה יוצא אחרת, טהור יותר, קדוש יותר, רוחני יותר ומעמיק יותר.

גולת הכותרת של מפעל חייו הייתה ישיבת ההסדר 'גיר' קרית ארבע. היא לא הייתה ישיבה בתוך ישוב, אלא הישוב כולו נבנה סביב הישיבה; ולא רק הישוב קרית ארבע אלא כל ישובי דרום הר חברון נבנו על ידי תלמידיו בוגרי הישיבה. הר חברון כולו איבד השבוע לא רק רב אלא גם אבא. אבא שזכר בעל פה את שמות ילדי תלמידיו, שהתעניין באמת ובתמים בשלומם ובמעשיהם של כל תלמידיו.

הוא יחסר לכולנו, גם לאלה שלא היו תלמידיו המובהקים אבל נהנו מהתוצאות שיצר ומהעצות שיעץ ומהאור שהפיץ, לא רק בהר חברון אלא במרחבי ארץ ישראל כולה. יהי זכרו ברוך.

דרכו בהנהגה

אהרן גרנות, יו"ר עמותת 'עושי חיל' לחיילים בודדים ממוצא חרדי ושכן של הרב אליעזר ולדמן

לפני שנים רבות היה הדבר, כנס בקרית ארבע, בעקבות כעס גדול של תושבי הישוב על הממשלה, אני כבר לא זוכר באיזו מהפרשיות שהסעירו את קרית ארבע היה הדבר. על הבמה היו דוברים שקראו 'לשבור את הכלים', לצאת החוצה ולנקום ולא להתחשב בשלטונות. הדבר העלה את חמתו של הרב אליעזר ולדמן זצ"ל שישב בשולחן הכבוד. הוא נטל את המיקרופון על אף שכבר דיבר וכעס. הוא הזכיר לנוכחים שאנחנו עדיין מאמינים במדינה וגם כשהשלטון לא אומר את מה שאנחנו היינו רוצים שיגיד, הוא עדיין שלטון ואסור לשבור את הכלים. דיבורו האיטי נעלם, מתינותו נמוגה. נכון שדיבור רך וחשיבה לעומק זה מה שאפיין אותו בדרך כלל, אבל כשהאמת בערה ואי אפשר היה להבליג הוא היה מוכן לומר גם דברים לא פופולריים גם בציבור 'שלו' כי האמת הייתה נר לרגליו. זה היה הרב אליעזר ולדמן זצ"ל. זאת הייתה דרכו בהנהגה.

כך הכרתי אותו. כשהיה צריך, קולו היה מורעם, המתינות הייתה נעלמת ומתחלפת בעזות של קדושה. וברוב ככל הזמנים, בסבלנותו וביכולת ההכלה שלו, הוא יעץ לתלמידיו ושומעי לקחו להנהיג את הישוב במתינות. ובחכמתו זו יכולים היו פרנסי הישוב המורכב והרבגוני קרית ארבע לנווט את הספינה בלי שתעלה על שרטון חברתי ובלי שיהיו טענות לאחד מן הצדדים.

הייתי שכן שלו, לא תלמידו, לא אצלו למדתי תורה אלא דווקא בישיבה השכנה, ישיבת 'שבי חברון', אבל כשיעור אחד שלו השתתפתי, שיעור שהתפרסם וההשתתפות בו הייתה כרוכה בהכנה רוחנית גדולה, השיעור שהתקיים בביתו ביום חמישי ב'אורות הקודש' בהשתתפות אברכי הישיבה ועוד כמה צמאי

צילום: מירבאל קורן

דברי הספד למו"ר הרב ולדמן זצ"ל

הרב אנוהם יצחק שוורץ,

ר"מ בישיבת ההסדר ניר - קריית ארבע

ד. חי ונושם את כלל ישראל

הרב ציפה לישועה כל הזמן. חווה את המאורעות לתוך תוכו וציפה כל הזמן לישועה. בנסיעות ברכב בכל שעה כשהגיעה שעת החדשות - הרב היה מגביר את הרדיו. פעם כששמענו על פיגוע שארע בשבת, הרב ביקש מיד בצאת השבת כשנכנס לרכב שלי לשמוע חדשות. ולהפך כששמע בשורה טובה, כשבית המשפט החליט לאשר מגורי יהודים בבית השלום שבחברון - הרב נעמד בבית המדרש של הישיבה ובירך 'הטוב והמטיב' בשם ומלכות.

כשהרב היה מלמד מסילת ישרים בישיבה, היה מלמד את פרק א ואת פרק יט. שם כותב הרמח"ל את דברי התנא דבי אליהו: "כל חכם מישראל שיש בו דבר תורה לאמתו ומתאנח על כבודו של הקב"ה ועל כבודן של ישראל כל ימיו... - זוכה לרוח הקודש בדבריו". ממש כזה היה הרב. כל כולו מסור לכלל. הכלל כולו. ולכל פרט.

ה. התפילה

הרב היה מגיע לישבה כעשר דקות לפני התחלת התפילה. מברך בקול רם, מילה במילה, 'להניח תפילין'. אחר כך אומר קורבנות ואת כל התפילה כולה, מילה במילה. בסבלנות ובמתיקות. מתענג על כל רגע של מפגש עם קונו.

ו. שקידה תמידית בתורה

הרב שקד בתורה תמיד. הרביץ תורה בשיעורים ממש עד החודשים האחרונים. מדהים היה לראות איך בחורי הישיבה החדשים קובעים עם הרב 'חברותא' לרבע שעה, זה אחרי זה. מפורסמת החברותא שלו עם הרב דרוקמן שהיו אוהבים ומכבדים זה את זה יותר משני אחים, ולמדו יחד פעם בשבוע גם בתקופות ובזמנים קשים מאד, למעלה משישים שנה. בנסיעות המרובות הרב היה עם פנס שמחובר לרכב, ולומד במשך זמן ניכר מהנסיעה דף יומי או פרשת השבוע.

ז. חי ונושם את תורת הרב קוק

הרב היה דבוק חי ונושם את תורת רבותיו הגדולים, הרב קוק ובנו הרב צבי יהודה זצ"ל. הרב סיפר שבהיות הרב קוק בחו"ל הדפיס הרציה בארץ את הספר 'ערפלי טוהר'. כשחזר הרב קוק לארץ הוא לא היה מרוצה מהדפסת ספר זה והרציה הטמין את הספרים שהודפסו בארון ב'בית הרב'. פעם כשנפלה חוברת מהארון הרב ולדמן ביקש אותה מהרציה, והרציה השיב לו: 'תלמד קודם את אורות הקודש'. שלושה ספרים עמוסים בתורות עמוקות שחלקן סודות צפונים. הרב ולדמן סיפר: למדתי, וכסיימתי באתי אל הרציה והעניק לי את 'ערפלי טוהר' ובלעתי אותו. שאלתי את הרב ולדמן בן כמה היה כשיים את אורות הקודש? והשיב לי: "בן עשרים. אולי עשרים ואחת".

לרב היתה בקיאות נפלאה והבנה נפלאה בתורת הרב, אבל מעבר לזה לרב היה את החיבור הנשמתי למנגינה הפנימית, אותה מנגינה ששבתה בקיסמה את הרב הנויר שגם אצלו למד הרב, וכשהוא שמע את מנגינת הרב לפרשת העקדה כתב "ואקשיב והנה נהפכתי לאיש אחר". הרב ולדמן חי את הניגון והיה 'איש אחר'. איש המעלה. אשרינו שזכינו לראותו, תעמוד לנו ולכלל ישראל זכותו, לגאולה שלימה ברחמים גדולים במהרה.

זכיתי להכיר ולהעריך את הרב מילדותי, דרך הוריי היקרים, שהיו קשורים אליו. אבל המפגש האישי שלי עם הרב היה בעשר השנים האחרונות. אתייחס לדברים שאני פגשתי אצל הרב, מעבר לפעולתו האדירה למען כלל ישראל בשותפות עם הרב לוינגר בהקמת הישוב היהודי בחברון ובכל יהודה ושומרון, ומסירות נפשו האדירה לעניין זה כל חייו. הרב גר בהתמדה ובמסירות בחברון ובקריית ארבע מיום הקמתם, ומהם פעל ויצא להתיישבות בכל מרחבי יהודה ושומרון וכן בקשת, ברמת הגולן. הרב כמוכן היה בימית בעת המאבק להישארוננו בסיני, ובהמשך היה בשאנור בעת המאבק נגד הגירוש מצפון השומרון. בשורות הבאות אני מתיימר בכלל להקיף את גודל אישיותו הענקית של הרב, אלא להדגיש כמה נקודות טובות מהמפגש שלי איתו.

א. השראת השכינה, עולם האצילות

מי שנכנס אל הרב, הרגיש מיד בהארה מיוחדת. קדושה וטוב והארת פנים שמחוברות אל עולמות שמעלינו. לא משנה מהם הצער והקשיים של מי שנכנס אל הרב, תמיד על פניו של הרב נסוכה אותה הארה ושלווה אינסופית. כנראה שזו 'השראת שכינה'.

ב. הארת הפנים, הגודל שבקונו

לרב היתה אמירת שלום מתנגנת לכל מי שנכנס, מלווה בהארת פנים ובשמחה. כפי שכותב התומר דבורה "אור פניו לא ישונה וכל המסתכל בהם לא ימצא אלא שמחה וסבר פנים, ושום סיבה לא תטרידהו מזה כלל". הרב התעניין בכל מי שנפגש עימו. כל מי שהיה לצידו באירוע, נדהם מהיחס המיוחד שהיה מעניק לכל מלצר או עובד ניקיון. איך קוראים לך? איפה אתה גר? והוריק? אנשים שמרגישים ונתפסים כ"שקופים" קיבלו אצלו חשיבות יתרה.

לפני כמה שנים נסעתי עם הרב לנחם בבית משפחתו של הרב אבי רונצקי זצ"ל באיתמר. הרב לא נרתע מהמרחק. בדרך שאל אותי הרב על מאמר חז"ל "בכל מקום שאתה מוצא גדולתו של הקב"ה שם אתה מוצא ענוותנותו", מה חז"ל רוצים לומר בזה? השבתי, שחז"ל אומרים לנו שהקב"ה עם כל גדולתו מתייחס לכל פרט בבריאה, לחלשים ולנדכאים, "מרום וקדוש אשכון, ואת דכא ושפל רוח, להחיות רוח שפלים ולהחיות לב נדכאים". הרב אמר לי שלדעתו אין הפירוש כך. לא 'אף על פי שהוא גדול הוא מתייחס לקטנים', אלא ההתייחסות לכל הבריות - היא היא גדלותו. הגדלות האמיתית היא האהבה והאכפתיות לכל פרט קטן כביכול.

ג. השתתפות בצערם ובשמחתם של אחרים

כמה הרב טרח להשתתף בצערם או בשמחתם של אחרים. מתחילת הישיבה והישוב היהודי בקריית ארבע חברון היו כל כך הרבה מקרים של שכול. הרב ביקר והתייחס לכולם, ברגישות ובהבנת איך קץ. במשך עשרות שנים שמר על קשר קרוב עם המשפחות השכולות של בחורי הישיבה והשתתף בשמחות או בצער של בני משפחותיהם.

בעת הקורונה זכיתי לחתן את בתי בגבעת 'עוז וגאון' בגוש עציון. הרב הגיע לחתונה עם מסכה שקופה, על אף חששות הקורונה וקשיי המקום, וקידש את הזוג. בעת החופה הרב דיבר על המעמד הנפלא של חזרת הבניין והשמחה לערי יהודה וירושלים. הרב רומם את כולנו לחיבור נפלא לגאולה ולשמחת הכלל.

ויחיי!

אריאל פרנקיאל, אברך בישיבת ההסדר ניר - קריית ארבע

למעלות חלחול או הלכנו לעמונה - ובוודאי גם לפני שהייתי כאן תלמיד - כשהישיבה הלכה לימית, ולגוש ולשאנור ולחומש - תמיד תמיד היתה התחושה שיש לנו אותך מאחורינו הרב, וכל מה שנעשה נצליח כי "אנחנו פה בכוח הרב".

הרב, רציתי להגיד לך תודה שלא שמעתי את המשפט הזה, שדאגת שיהיה לנו את הרב נעם, ראיתי את זה בכל פעם שהיית מתחיל לדבר בישיבה והיית תמיד אומר "ברשות ראש הישיבה הרב נעם", עם חייך וידיעה שמפעל חייך ממשיך לפרוח ולגדול ולהתעצם.

הרב, אני יושב עכשיו בבית המדרש, שתי מטר מהמקום שלך, מסביבי הרבנים והתלמידים מספרים סיפורים וחוויות עליך, ממשיכים ללמוד את תורתך ולהחיות את הישיבה הקדושה כאן שהיא מפעל חייך, כמו שביקשת מאיתנו כשהצב התדרדר, שנמשיך ללמוד בכל הכוח - אז עכשיו אנחנו ממשיכים למלא את בקשתך. לא סתם במודעות שהישיבה פרסמה כתבו "לסדר ויחי יעקב", אנחנו מבטיחים להמשיך את חייך הרב בלימוד התורה ויישוב ארץ ישראל ועל ידי כך בוודאי יהיו שפתותיך דובבות בקבר. אמן כן יהי רצון.

הרב, אני זוכר איך בשבוע"ש (שבוע ישיבה) בפעם הראשונה שפגשתי אותך אמרת לי שבת שלום, איך שאלת לשלומי ומהיכן אני במקור ואיפה למדתי, והכול בנחת ובסבלנות כאילו אין מאחוריי תור ארוך שרק מחכה ללחוץ לך את היד. אז הבנתי מאיפה החינוך של כל בית המדרש שבמהלך השבוע"ש לא פסקו מלשאול ככה לשלומי עם מאור פנים תמידי, כמו הפנים שלך.

הפנים שלך, לא אשכח אותן לעולם. אחרי שחזרתי מההלוויה פתחת את אלבום התמונות מהחגיגה, שמתי לב שבכל התמונות יש לך את אותו מבט שהיה לאבא שלי - מבט של אבא בחתונה של בנו בכורו. אותו דבר בחלאקה של הבכור שלנו, מבט של סבא שעושה חלאקה בפעם הראשונה לנכד. למרות כל המשפחה הענפה ואלפי התלמידים שלך - גם לנו יש מקום בלב העצום שלך, הרב. כשבאתי אליך להתיעץ לגבי הקנייה של הבית, איך שמחת שנגור בקרבתך - בנוסף לכמעט כל האזור שכולו תלמידים שלך, איזו שמחה על עוד בית שנקנה בקרית ארבע-חברון.

קרית ארבע-חברון. איך אפשר להכניס בחמש מאות מילים את כל מה שעשית למען המקום הזה, איך בעשר אצבעות אתה והרב לווינגר זצוק"ל בנייתם פה את הכול. וכשכבר קרית ארבע הייתה עובדה מוגמרת המשכת לפעול לשיבה לכל חבלי ארצנו. בהלוויה פתאום הבנתי איך אתה הרב של חצי מארץ ישראל לפחות, הגיעו יהודים מכל הארץ ללוות אותך, כל אלפי התלמידים שלמדו פה במהלך השנים.

במהלך השנים פה בישיבה שמעתי עוד ועוד סיפורים על מסירות הנפש שלך לכל פינה ופינה בארץ. אני זוכר כשהסעתי אותך לפני שלוש שנים לברית של בן של אחד הבוגרים בשומרון - במשך ארבע שעות נסיעה לא הפסקת להתפעל ולהגיד לי איזה יופי שככה סללו וככה בנו ואיך הצמחים פורחים ושפעם הכול היה נראה אחרת, ממש חיית את הגאולה, לא הפסקת לחייך מכל טרקטור שראינו בדרך בונה את ארצנו, ומכל כביש חדש שנסענו בו. את אותו הדבר ראיתי גם אצל מורנו ורבנו הרב נעם, בן זקוניך - בכל הפעמים שנסעתי איתו תמיד הרב מתפעל מהארץ ומדבר עליה הרבה, ובעיקר בסעודה שלישית בשבת.

כשבת האחרונה הרב נעם עלה לתורה בעליית שישי, כשאיל הגיע לפסוק "ויקב לצוות את בניו ויאסוף רגליו אל המיטה ויגווע ויאסף אל עמיו", כל בית המדרש נשנק לרגע, וככה היה גם כמה פסוקים אחר כך, כשיוסף עולה ארצה לקבור את אביו במערת שדה המכפלה. באותו רגע ראיתי את הרב נעם מוחה דמעה, וידעתי שזה קרוב. לא ידענו עד כמה.

כמה חכייתי בהספדים לשמוע את המילים "אוי לספינה שאבדה את קברניטה", ככה ממש הרגשתי, עד עכשיו כל מה שהישיבה הייתה עושה - בין בלימוד התורה, בין בענייני ארץ ישראל ועם ישראל - תמיד הייתה תחושת ביטחון, "בטוחים על כוחו של זקן". כל פעילות שעשינו, בין אם זה לגאול את בית רחל ולאח או בית המכפלה או כשעלינו

בשבת האחרונה הרב נעם עלה לתורה בעליית שישי, כשאיל הגיע לפסוק "ויקב לצוות את בניו ויאסוף רגליו אל המיטה ויגווע ויאסף אל עמיו", כל בית המדרש נשנק לרגע, וככה היה גם כמה פסוקים אחר כך, כשיוסף עולה ארצה לקבור את אביו במערת שדה המכפלה. באותו רגע ראיתי את הרב נעם מוחה דמעה, וידעתי שזה קרוב. לא ידענו עד כמה.

צילום: מיכאל קרון

אמה
 רבספס
 שנה?

נרשמים לסמסטר אביב ומרוויחים שנה שלמה

הסבת
 אקדמאים
 להוראה

תואר
 שני

תעודת
 הוראה

תואר
 ראשון

חדש! תוכנית ייחודית להסבת אקדמאים לחינוך מיוחד

חינוך מיוחד | לשון | אנגלית | ספרות | גאוגרפיה ולימודי סביבה | אזרחות | תושב"ע | מתמטיקה
 מדעי המחשב | מדעי הטבע | היסטוריה | לימודי א"י | תקשורת וניו מדיה | תנ"ך | מחשבת ישראל

תואר ראשון B.Ed. והסבת אקדמאים להוראה

הרצוג. לדעת. לחנך.

להרשמה: 073-3742354 או היכנסו לאתר המכללה: herzog.ac.il

סיפורים קטנים

על מקום ענק

מה הסיפור שלך?

יום שישי. הכנות לשבת. ולוויה. מלווים יהודי צדיק עובד השם למנוחת עולמים. כל כך צעיר, תמונות עם חיוכים, אישה, תינוק ושאלה אחת: למה?

צבי יחזקאלי

המילה הזאת היא פשוט - יהודי.

כל מה שקורה סביבנו לא קורה בגלל רקע רומנטי, פלילי או חברתי. לא בגלל עוני או ריב עם ההורים. המאבק הזה קיים כבר מאות שנים וקוראים לזה מלחמת דת. או בשם היותר ממותג: ג'יהאד. רצח של אדם על היותו מי שהוא - ודתו מגדירה את מי שהוא. תכל'ס הורגים יהודים כי הם יהודים, ומי שהורג אותם זה מוסלמים. המשפט הזה עובר את כל הפילטרים של הפוליטקלי קורקט ולא מצליח לחלחל פנימה דרך מסכי הגלות.

מיד כשהגדרה הפשוטה הזו נזרקת לאוויר השידור, מתחילה הסלידה, ויש לכך סיבה עמוקה: חברה מערבית שלא מגדירה את עצמה דרך הדת שלה, שלא חיה את המושג דת, לא יכולה להבין שיש כאלו שמגדירים את עצמם לפי דת. זה מאוד קשה, כמו חלק במוח שאינו מבין את המרחב הזה, קודם כל כי יש מרחק בין רוב האוכלוסייה לחיי הדת, ושנית - מה שהדת שלי מצווה הוא דבר שונה מהדת שממול. ולכן שוב אי אפשר להבין למה הורגים אותנו, כשאנחנו המארחים הכי טובים במזרח התיכון.

הלב שלנו יביא הגדרות, לעיתים הזויות, כדי לא לספר לנו את הספור האמיתי שלא משתלב עם הסוף הטוב מהסיפורים. תספר הכל, רק אל תספר לי שזה לא ייגמר. כשאתה אומר לי 'סכסוך

בעיתונות כמו נפתחה תחרות 'התירוץ הטוב ביותר', מתחילים לנתח מה קרה. אני רואה ושומע את זה מתוך האולפנים כבר למעלה מעשרים שנה. תמיד ישנו סיפור, הסבר, מניע שאותו אנחנו מחפשים לזהות ודרכו להסביר לעצמנו את המציאות שסביבנו.

למה יש פיגועים? בואו ננסה לראות מה נאמר כאן בשבועיים האחרונים ואז נבין איך זה קשור לפרשת השבוע בה מתחילה הגלות.

הפיגועים, כך הסביר לנו הצבא, זה בגלל 'צעירים מתוסכלים', חלקם מאוכזבים מציוני הבגרות, חלקם רבו עם הוריהם, לחלקם נשבר הלב על רקע רומנטי או שהוסתו ברשתות החברתיות או מחו על תנאי חייהם העלובים בשל הכיבוש. והכי חשוב, התקשורת מסקרת את המרדף אחר המחבלים תוך הצהרות שמרחיקות אותנו מהשורש, מהאמת. מהסיבה הבסיסית והאמיתית.

עיקר הגלות, אומר רבנו, היא בנפש - ועיקר הגלות בנפש היא העצבות. ועיקר העצבות, כך אני מעריך, היא כשהמציאות לא הולכת לכיוון שאתה רוצה ואתה עסוק בלספר לעצמך סיפורים שונים כדי לא להגיע אל האמת, שעלולה להיות מאתגרת. כל זה קורה בגלל מילה אחת ששייכת לכל אחד מאיתנו ללא קשר למראהו, להשקפת עולמו, למיקומו או לכיפתו או חוסר כיפתו.

הקדוש יהודה דימנטמן הי"ד

דבר באסלאם.

כמו הרבה דברים בשכונה שלנו, אצלם זה בדיוק הפוך מאשר אצלנו. בגלל זה אצל היהודים יש מי שיספר לעצמו שהוא ישראלי ולא יהודי. סיפור שלא יכול להיות באסלאם. אצלנו שופכים את התינוק עם האמבטיה בכך שהיהדות נתפסת כנחלתם של דתיים. זה "חצי כוח" כמו שאומרים, בזמן שבאסלאם כל אחד הוא כוח בלי קשר למעשיו או דעותיו, מה שקובע הוא מה דעתה של הדת שלו בשמו.

אם היינו יהודים בלי לשכוח את זה, לא היינו מספרים לעצמנו סיפורים על האסלאם ועל התירוצים שבגללם אנחנו נהרגים. ליהודים לאורך הדורות זה תמיד היה ברור. לאחרונה זה לא נקלט, משהו באנטנה שלנו השתבש.

והנה עוד יהודי שיקר מכל דבר שבעולם נרצח, ואצלנו מפטטים על אלימות המתנחלים, הכבדת מיסים על היהודים תוך כדי העברת כספים לג'יהאד שקט שלא עושה רעש אך יעיל פי כמה. מבטיחים אל"ף ועושים ב"ת. גלות.

יהודים תפקדו בגלות במשך אלפיים שנה ובמאה השנה האחרונות מתגלים ככאלה שלא מבינים מהי דרכם. לפעמים לחיות במצרים זה יותר ברור מלחיות בירושלים. לחיות כאילו בגאולה אבל לחוות מצרים ולא לדעת שאנחנו בתהליך יציאה ממצרים.

עיקר הגלות היא בנפש היהודי

שלא יודע שהוא יהודי.

טור שנכתב מתוך כאב על עוד יהודי שנרצח בשל יהדותו. ולא בגלל שום דבר אחר.

נשחייתי בתור מוסלמי במדינה ערבית הגיע הרמדאן, צום של שלושים יום. ביום הראשון זה עוד היה נחמד. ביום החמישי נשברתי, ממש ייאוש. שאלתי את המשפחה שאצלה גרתי מה עושים? אני לא מצליח. "מה הבעיה?" הם אמרו, "תאכל מאחורי הווילון בצנעה. אף אחד לא יראה ותמשיך הלאה".

דתי - זה לא פתיר. וכשאתה מכניס נוסחאות של מערב כמו דו קיום, אחווה ויונים לבנות אתה מתמלא אופטימיות, ששום דם ניגר לא ימחק אותה.

לפני עשרים שנה, כשישבתי אצל ערפאת במוקטעה ברמאללה בתקופה שהרגו יהודים סביבנו בעשרות ובמאות, הוא אמר לי שסוף הסכסוך לא יהיה אף פעם. מדוע? שאלתי בנימה עיתונאית ואישית מאוכזבת. "כי אני חי מסכסוך ואתם לא רוצים לחיות עם סכסוך, מזה אני חי. אתם עשיתם הסכם כדי לחלק את הארץ ולחיות. הסכם שבבילי זה עוד דרך להוציא אתכם מפה. כי זה לא שאלה של אחוזים ושטח אלא של צדק. ואתם לא צודקים". שתקתי. אם הייתי מספיק אמיץ אז, הייתי מוציא את הדברים האלה שנאמרו בשיחה סגורה ולא את קריאות השלום שלו בראיון אל מול המצלמה. למה לא עשיתי את זה? כי גם אני לא ראיתי את זה כסכסוך דתי והאמנתי שבסופו של דבר הרצון לשלום יביא לשלום. לא ראיתי כי לא הייתי בתוך הדת כזהות.

ערב ליל סדר, מלון פארק, יהודים מתכוננים לסעודת החג וקריאת ההגדה. מחבל מתאבד מגיע ומפוצץ את המקום. שלושים הרוגים, עשרות

פצועים, ואז היה נראה שהאסימון בצד שלנו נפל. החל מבצע שעשה קולות של "חלאס. זהו. קלטנו מה קורה פה וזה נגמר". אבל כנראה שזה היה מוקדם מדי. כמה חודשי שקט ושוב חזרנו אל ההכחשה. אותה הכחשה רבת שנים, בעצם הכחשה תמידית.

אנחנו מספרים לעצמנו סיפורים שהם לחלוטין לא קשורים למי שמתמודד מולנו. מעניין שאף פעם לא חשבנו להקשיב לסיפור שהמזרח התיכון והערבים מספרים לעצמם. מה הסיפור שהפליסטינים מספרים בשולחן שלהם בסלון? ביום שנחשפתי לשיח הפנימי שלהם הבנתי שני דברים: שלום בוודאי לא יהיה. השאלה אם אני אהיה מי שאני צריך להיות. האם אני לא בורח ממה שכתוב כאן כל יום ביום?

קחו ספר לימוד מרמאללה, תוכנית ילדים, פוסט ברשת, דיבור שקט עם קריצה בסלון בעזה או בלוד, ותבינו איך אנחנו נראים בעיניהם. אנחנו מחפשים את הסוף בכל צעד, ואילו הם לא רואים לזה סוף.

נשחייתי בתור מוסלמי במדינה ערבית הגיע הרמדאן, צום של שלושים יום. ביום הראשון זה עוד היה נחמד. ביום החמישי נשברתי, ממש ייאוש. שאלתי את המשפחה שאצלה גרתי: מה עושים? אני לא מצליח. "מה הבעיה?" הם אמרו, "תאכל מאחורי הווילון בצנעה. אף אחד לא יראה ותמשיך הלאה".

מה? על מי אני עובד? הרי להבדיל מי שלא צם ביום כיפור הוא מחוץ לסיפור, למה שישקר? "זה לא שקר" הם הסבירו לי, האסלאם הוא אומה של מאמינים שמוגדרים על פי אמונה, לא על פי היחס להלכה. בעצם מי לא ראה פועלים ערבים אוכלים ברמדאן? ובעיני עצמם הם עדיין מוסלמים טובים, למרות שבעינינו הם "מתונים" או "חילונים". אין כזה

סיפורים קטנים על מקום ענק

כך זה נשמע מאחורי הקלעים

אושרית וונדי

בשביל עצמם! בשביל עם ישראל, שליחים של כולנו. בתנאים לא תנאים, בקיץ ובחורף, נמצאים שם 24/7 בהתמדה מעוררת הערצה! אנחנו הגענו לפני שמונה שנים. שמואל היה אברך, ואני הייתי מחכה לו בבית, שולחת אותו בידיעה שזה מה שצריך. בתפילה, באמונה שזה מה שיש לנו לעשות. לפני שנתיים שמואל נכנס לנהל את הישיבה. בתקופה האחרונה היה אירוע ביטחוני אחד לפחות בכל יום. מאחורי הקלעים הייתי שומעת קטעי שיחות של כוחות ביטחון שאין להם אישור להגיע לאירוע. האבסורד של חיילים שתפקידם לשמור על עם ישראל, נמצאים עם ידיום כבולות ואנחנו מתוסכלים, מפחדים להגן על עצמנו, שלא ידפקו אותנו אחר כך. הכאב שלנו עצום. תמיד הרגשנו שהניסים שסובבים אותנו ימשיכו לנצח. אנחנו משפחה, יהודה הוא חבר, אח. איברנו אח, אנחנו לא מוכנים לאבד גם בית. אנחנו בחומש. מחכים לכם שם.

אתחיל מהסוף. יהודה דימנטמן נרצח. היינו בבית, אחרי ארוחת ערב ומקלחות של הילדים, שמואל בעלי שמנהל את ישיבת חומש קיבל טלפון מגריה שלמה (נהג הרכב שנפגע), הטלפון היה על רמקול וגריה שלמה צעק "ירו בנו, ירו בנו". שמואל אמר לו - "אל תצעק, אני לא מבין מה קרה", גריה שלמה אמר לו - "ירו בנו, דימנטמן קיבל כדור לצוואר". מאז הכל מעורבב, שמואל מיד יצא לקבל אותם בשער הצפוני של שבי שומרון ואני נשארתי עם הילדים להגיד תהילים ולהסביר מה שמענו, כשאני מבינה שהמצב קשה. ועכשיו אחזור להתחלה. חומש הוא ישוב שגורש במסגרת תכנית ההתנתקות. אחרי הגירוש החליטו להקים ישיבה בחומש - כדי שאנשים יהיו שם בקביעות. כבר 16 שנה ששיבת חומש פועלת, בחורים שמוסרים את הנפש, לא

מהרו להרשם!
ימים אחרונים למבצע!

אותיות וילדים

חגיגות גיליון 800

לכבוד חגיגות
ה-800, חודש ראשון
במחיר היכרות
5 ₪
בלבד!

אנה ואני
הבאנו
חוגים
בגיליון
במבצע

הגמר
הגדול של
תחרות
הכתיבה!
מי זכה במקום
הראשון?

איך עיתון
נוצץ
תהליך יצירת
העיתון שלב
אחרי שלב

לגיליון זה
יצרנו
פתחה
יוחדת

סיפור חדש
מאת גלילה
רון פדר
עמיתו

מצטרפים עכשיו לאותיות וילדים ומקבלים
משחק קופסה מבית BRAINGO במתנה!!!

אותיות וילדים
יחד עם אבי שראף

הצטרפו עכשיו << התקשרו 8980*
או חפשו בגוגל 'מגזין אותיות וילדים'

מבית
פנימה
מגזין לנשים

* התמנה בהתחייבות לשנה

יום יום בחומש

1.א

הלימוד נקטע בכניסת רכב חשוד ומסוכן. להיות בריכוז גם אם הרגליים קופאות לך מקור, או שאין בית מדרש ואתה לומד בחוץ עם שתי גומיות שמחברות את הגמרא לסטנדר כדי שהרוח לא תרפוף לך דפים.

מה עם השמל?

מקורות שונים יש. לעיתים מצבר, לעיתים גנרטור, לעיתים סולרי, הצד השווה שבהם שכדאי לך מאוד להחזיק בתיק גם פנס ראש, כך כשהשמל ייגמר תוכל להמשיך ללמוד לאור הפנס.

מה עם האברכים?

האברכים גרים בשבי שומרון ועולים כל יום בבוקר ויורדים בערב ברכבים. אם חז"ל אמרו "כל הדרכים בחזקת סנה"ן, הדרך לחומש על אחת כמה וכמה. במהלך שנות הישיבה התרחשו מאות אירועים של אבנים, בקבוקי תבערה, צמיגים בוערים על הכבישים, מטעני דמה ועוד. שאלתי פעם אברך: כשאתה מאחר הביתה מה עדיף, להסביר לאשתך למה איחרת או לא... היכולת של האברכיות לשלוח את הבעלים יום יום לנסוע בדרך הזאת, מעוררת התפעלות.

לסוגיית הנסיעות יש עוד השלכה משמעותית: בחור או אברך בישיבת חומש אינו שולט באופן מוחלט על זמנו. רציתי להגיע לחתונה של חבר, אבל כרגע אין רכב שיורד, או שיורד רכב והמקומות בו נתפסו. רצית לנסוע לשבת, אבל חסרים חברה שישמרו על המקום. אמרת לאשתך שברגע שתגיע ההסעה של האברכים, תצאו לשבע ברכות של אח שלה, אבל הירידה התעכבה...

ובכל זאת גם משהו על הרוח...

בלי אמונה וביטחון גדולים בה', בלי מסירות נפש עצומה על ארץ ישראל ועל עם ישראל, מתוך אהבת ה' עמו וארצו, בלי דבקות עצומה בתורה ובתפילה, בלי תחושת שליחות גדולה, לא ניתן לעמוד בקשיים הרבים של חומש, שתיארת רק את חלקם. הדבר משתקף גם בעולם התפילה של הישיבה. מכל הישיבות שלמדתי בהן, התפילה בחומש הכי ארוכה בימות החול ובשבתות. בראש השנה התפילה מסתיימת הכי מאוחר, בשמחת תורה נוטלים ידיים ממש לפני השקיעה, וביום כיפור לא מצליחים לסיים את התפילות בזמן רבינו תם...

אני בטוח שהעוצמות האלה רק יתחזקו עם נפילתו של חברינו יהודה הי"ד!

אחד מבני חבורה שמת, תדאג כל החבורה כולה - תדאג להשלים את חסרונו הגדול!

אחרי נפילתו של חברנו הקדוש יהודה דימנטמן הי"ד, נתבקשתי לכתוב משהו על ישיבת חומש. כך נוכל להבין לאיזו חבורה שייך יהודה.

קשה לכתוב על העולם הפנימי והרוחני של הישיבה, ולצערנו לפעמים זה גם לא מסקרן קוראים... אז אתאר דברים מהצד הטכני של הישיבה, אני בטוח שהדבר יעזור לכם להבין את תעצומות הנפש של אנשי הישיבה.

ישיבת חומש נמצאת על חורבות הישוב חומש, שנחרב בתוכנית הגירוש (המכונה 'ההתנתקות') מגוש קטיף וצפון השומרון (בצפון השומרון כלל הגירוש את חומש, שאנור, גנים וכדים). הישיבה קיימת למעלה מ-16 שנים. בישיבה לומדים תלמידים משיעור א' עד אברכים מבוגרים.

איפה ישנים?

בקיץ הדבר יחסית פשוט, פורסים מזרונים מתחת לעצים והולכים לישון. בחורף הדבר בלתי אפשרי, חייבים מחסה מהרוח ומהגשם. בונים אוהלים, מבנים מיריעות ופחונים, ושם ישנים, לעיתים האוהל מוגן מלמעלה, אך זורם מלמטה גשם והמזרון נספג, לפעמים גם מלמעלה ישנה נזילה ויש גם שקמים בבוקר יבשים.

מה עם חימום לאוהל בחורף הקפוא בחומש הקרה הנמצאת על הר גבוה? תשבי יתרן קושיות ובעיות... הצד השווה בכל הפתרונות, שזמנם קצוב, כי בעוד כמה שבועות/חודשים יגיעו כוחות ויהרסו את כל המבנים, גם את של בית המדרש. כמה ישנים? תלוי אם היתה לך שמירה או לא. תלמידי הישיבה בתורנות שמירה על עצמם בלילות.

מה אוכלים?

בגלל הסמיכות בין היישוב חומש לשומרון המקראית העתיקה (סבסטיה), נפוץ בקרב התלמידים הביטוי המקראי מהמצור על העיר שומרון "והרעב כבד בשומרון". הדבר מתחיל מהשאלה האם זכרו להעלות את האוכל בעליית האברכים בבוקר או ששכחו אותו או את חלקו. עיכובים באוכל זה דבר מצוי בכל שלוש הארוחות. בשל קשייה הכלכליים של הישיבה, האוכל בדרך כלל הוא פשוט מאוד.

זכורני שפעם, במשך כמה שבועות, ארוחת הצהריים היתה מנות ארוזות מיוחדות של מבוא חורון עם מנגנון חימום מתחתיהן. המפעל סיפק אותן למשטרה. המשטרה העבירה שאריות מהן לגמ"ח למשפחות נזקקות. הגמ"ח גילה שאין לו מה לעשות איתן (אולי המשפחות הנזקקות סירבו לאכול אותן בשל הטעם הטיפה מוזר שקיבלו במהלך הזמן?). בחומש הן התקבלו בברכה.

הרבה תרומות, שאריות, סחורה שפג תוקפה וכדומה סייעו למטבח הישיבה במשימה של "אם אין קמח אין תורה". בתקופת הקורונה היתה בדיחה בישיבה שקורונה זו מחלה מסוכנת בחומש, אם אתה מאבד את חוש הריח, אתה עלול למות מהרעלת קיבה...

גם ארוחת הצהריים עולה בשיירת הבוקר, בהסתמך על כך שבשעות ספורות מחוץ למקרר היא לא תקלקל. איך מחממים אותה? לפעמים יש כיריים גז, ומחממים איתה מה ששייך לחמם על גז. כשלא היה גז, מישוה מהחבירה היה לפעמים נוקט יוזמה ומדליק עצים. לרוב פשוט אוכלים אותה ככה, הארוחה לרוב כוללת כנפיים ואורז או קוסקוס, אז מה יש להתאמץ?

לגבי השאלה מה שותים - הישיבה כמובן לא מחוברת לצנרת, ומעלים גיריקנים עם הרכבים (מה זה אומר לגבי סוג השירותים והמקלחות...)

מה לומדים?

כמו כל בחורי הישיבות לומדים 3 סדרים, שואפים לסיים את המסכת הנלמדת חלקה בעיון וחלקה בבקיאות, ובנוסף לכך תנ"ך, הלכה (יש גם אברכים שנבחרים לרבנות), חסידות ואמונה. אם לא באת ללמוד, אין לך מה לעשות בישיבת חומש. חפש לך מקום שעסוק ביישוב הארץ ולא קורא לעצמו ישיבה. האתגר הגדול הוא להתיישב וללמוד ביישוב הדעת, גם אם בדרך זרקו עליך אבן או בקבוק תבערה. לחזור לסוגיא גם אם

גב החר
מובילים
לוקחים אחריות. נקודה.

אריזה | הובלה | אחסון | 02-9978757, 052-6071171
gavhahar1@gmail.com

מוצאי שובבי"ם בברוכין

(השנה השלישית)

תושבי השומרון והמרכז מוזמנים
לסדרת שיעורים בהלכה ובאגדה
במוצאי שבתות השובבי"ם (שמות-תצוה)
בבית הכנסת המרכזי שבברוכין
20:45 - התכנסות וכיבוד
21:00 - שיחה

פרשת בשלח
הרב חיים ברוך

פרשת בא
הרב ראובן ששון

פרשת וארא
הרב מאיר הילביץ

פרשת שמות
הרב יעקב אריאל

פרשת תצוה
הרב בנציון אלגזי

פרשת תרומה
הרב מיכה הלוי

פרשת משפטים
הרב דודי דודקביץ

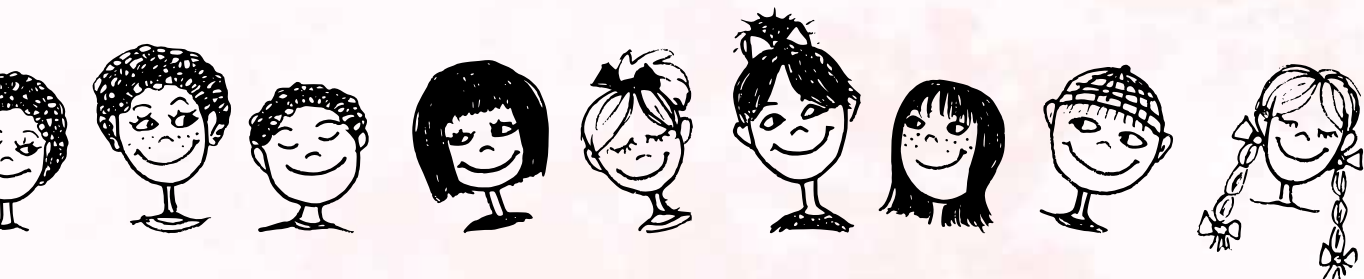
פרשת יתרו
הרב יגאל לוינשטיין

עזרת נשים פתוחה | כיבוד קל יוגש

פרסומי ישראל

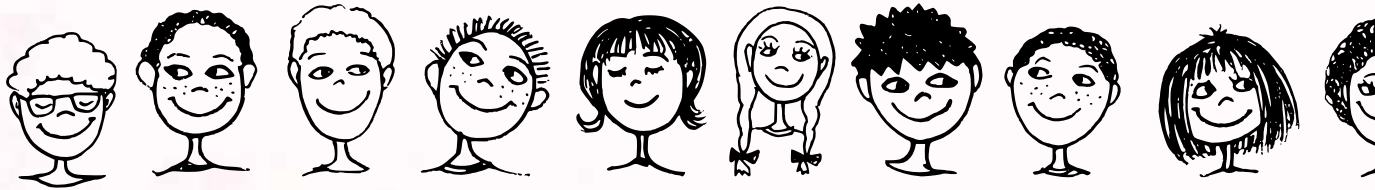
לעידוכונים
סרקו את
הקוד:

ברכות תהיו

הצאבך על הילדה ותבניות החשיבה אודותה נפתח
בשעבוד מצרים ולא הסתיים עד היום < ואיון עם
חסיה בן זכאי בנושא הריון ולידה בראיה פנימית

הדס צורי

מהיכן אספת את השירים?

"פרסמתי שאני מחפשת שירים של נשים בנושא הריון, לידה ויצירה. קיבלתי מאות שירים מדהימים ומרגשים, שנתנו לספר נגיעה כלל נשית מיוחדת ומרטיטה" היא מעידה. אני מבקשת שיר לדוגמה ומקבלת את השיר של שרית גרינברגר מחריש:

שְׁלוּשָׁה שְׁתָּפִים בְּאָדָם -
אִמּוֹ אָבִיו וְהָאֵל

אִמָּא -
אֵת רַק חֶלֶק מֵהַבְּרִיָּאָה
תְּפַנִּי מְקוֹם אֶל הָאֵינְסוֹף,
תְּסַפְּרֵמִי לְהִיּוֹת חֶלֶק!

אִמָּא -
זֶה הֶרְגַע שְׁאֵת מְבִינָה
שְׁאֵת מְתוֹכֶת לְיִלְדֶךָ אֶת הָעוֹלָם
אֵת יוֹצְרֶת חֲבוּרִים
חֲבוּרִים
חֲבוּרִים
אֶל הָאֵינְסוֹף

אִמָּא
זֶה לְדַעַת הַפֶּל
וְלֹא כְּלוֹם
בְּאוֹתָהּ נְשִׁימָה.

"בהזדמנות מסוימת, התייעצנו עם המשפיע שלנו בנוגע לאחד הילדים" משתפת חסיה בחוויה אישית, "והוא הציע לנו לא להתקבע על הסתכלות מסוימת כי הקב"ה מחדש בכל רגע נתונים בתוך המציאות. כשהוא הסביר את זה, הבנתי טוב מאוד למה הוא מתכוון, כי חוויית ההריון והלידה לימדה אותי את זה באופן הכי אישי שיש, מה שנקרא 'על בשרי חוויית את זה'. העולם מתחדש בכל רגע אבל אנחנו, בטעות, מתקבעים על רצף מסוים כהכרח המציאות. להבין ולחוות את החופש שהדינמיות יוצרת, זה שחרור גדול.

"כל סיטואציה בחיים היא הזמנה למפגש עם הבורא המחפש בטובו בכל יום מעשה בראשית, ואצל נשים יש להתחדשות זאת ביטוי מוחשי. אני מציעה לאישה להקשיב למסרים שמגיעים אליה דרך הגוף שלה. אישה שמקשיבה לפעמימת החיים הנשית, מסוגלת אחר כך לגשת לפרויקטים וליצירות שלה בראש אחר, פתוח, חדש".

נמות יוצרת איכות

"הרב גינזבורג אמר שלמרכה הפלא, לאבות ולאמהות לא היו משפחות מרובות ילדים אבל מהם למדנו שני עניינים: הראשון

רבקה רביץ התפרסמה כאישה חרדית שהייתה ראש הסגל של הנשיא לשעבר רובי ריבלין, והיא הגיעה עם הנשיא לפגישה עם נשיא ארה"ב ג'ו ביידן. במהלך הפגישה עם הנשיא, אמר ריבלין לביידן שרבקה היא אם ל-12 ילדים וביידן התרגש ואף כרע ברוך לפניו. "רביץ נושאת משרה בכירה ובעלת תארים שונים אבל לא בגלל זה הנשיא כרע ברוך לפניו" פותחת חסיה בן זכאי את שיחתנו, "נשיא ארה"ב, המעצמה החזקה בעולם, מבין שהתפקיד החשוב ביותר שאדם יכול למלא הוא להביא ילדים לעולם. הערך של אימהות ומשפחה גרם לו לרדת על הברכיים".

פרשת המיילדות העבריות שהמרו את פיו של פרעה "ותחינה את הילדים", כמו גם המדרשים על זכות הנשים במצרים שלא ויתרו על הבאת ילדים ובזכותן נגאלו ישראל, כל אלה מהווים הזדמנות מצוינת לדבר על הזכות, השמחה והאתגר שבהריון ובלידה, ובחיים של משפחה ברוכת ילדים. "יש גישה מערבית רווחת, שתופסת הבאת ילדים רבים לעולם כחוסר אחריות" אומרת חסיה, "גם נשים שאוהבות את חוויית ההיריון והלידה, אוהבות לגדל ילדים ורוצות במשפחה ברוכה, חשות לפעמים שזו בחירה אנוכית מצידן, ושהבאת ילדים נוספים לעולם עלולה לפגוע בגידול הילדים הקיימים, במערכת היחסים עם הבעל, בפיתוח האישי ועוד".

דפוסית חשביה הללו הובילו את חסיה לכתוב את ספרה החדש 'לעלות בהר: פרקי מסע של הריון, לידה ויצירה', שעומד לצאת לאור בקרוב. "הספר מבקש להציע שיח אחר בנוגע להריון, לידה וגידול ילדים" היא מסבירה.

הזמנה למפגש

חסיה בן זכאי היא מאירת דיגטלית וכותבת, אם למשפחה ברוכה מקרית ארבע. היא כתבה ופרסמה כבר שישה ספרי ילדים. הספר 'לעלות בהר' הוא הספר הראשון שכתבה לנשים.

ספרי קצת על הספר שאת עומדת ללדת.

"מטרת הספר היא ליווי הריון. יש המון ספרים שמתמקדים בלידה עצמה ואילו תקופת ההיריון הארוכה והמשמעותית לא מקבלת את הבמה הראויה. הספר מספר את סיפוריה של חיה (שם המתכתב עם כינויה של יולדת בלשון חז"ל. ה"צ). במהלך העלילה, חיה נפגשת עם דמויות שונות בחייה ודרך המפגשים הללו, עולים נושאים וקונפליקטים הקשורים להריון ולהבאת ילדים לעולם.

"אחד מהחידושים של תורת הנפש הוא שפתרון למצבים סבוכים עולה דווקא מתוך מערכות יחסים קיימות. בהתאם להנחה הזו, הבסיס של הספר סובב סביב הקשר של חיה עם בעלה יהודה, ודרך החיפוש המשותף והשיחות שלהם הם סוללים דרך לעבור את ההריון יחד ולקבל בזרועות פתוחות את הנשמה החדשה שיוודת לעולם דרכם". חסיה מביאה בספר רעיונות ששאבה משיעוריו של הרב יצחק גינזבורג על הריון ולידה, תכנון משפחה ונשיות. לכל פרק היא צירפה שירים שכתבו נשים בנושאי לידה הריון ויצירה.

לא מסרבים למתנות

חסיה מביאה את מה שאומר הרבי מליובאוויטש על כך שילדים הם מתנה שה' רוצה להעניק לנו ולמתנות כאלה לא מסרבים. "יש להם לי עכשיו חוויה מדהימה עם הילדים שלי" היא מוסיפה. "יש להם הרבה אחים והם עדיין מתפללים לעוד. הם רושמים את השם שלי על הלוח לתפילות, וכששואלים אותם אם הם מעדיפים אח או אחות הם אומרים גם וגם. הרבה אחים זו מתנה! זה הרבה יותר מחברים, כי זה קשר שלא נפסק". היא מעידה שילדיה אומרים שוב ושוב עד כמה משפחה ברוכה זו מתנה עבורם. "גם הזוגיות מקבלת מימד עמוק הרבה יותר, כי הריונות יוצרים קשר מאוד ייחודי בין איש לאישה והופכים אותם לאחד".

"צריך להדגיש שהרבי מביא שוב ושוב את כל הטעונונים שאפשר להעלות על הדעת כנגד הרחבת המשפחה וילדים נוספים ומתמודד איתם. טיעונונים כמו חוסר בתשומת לב לילדים הקיימים, איבוד היופי של האישה (הרבי טוען שאחרי הלידות מתווסף יופי וכן מיוחד לאישה בעיני בעלה), בריאות האישה, מה עם הבעל שכבר אין זמן בשבילו, קריירה ופיתוח אישי. הרבי עונה לכל הטענות אחת לאחת ואומר שהכל הפוך - מה

שנראה שפוגע, הוא רק מוסיף; מוסיף בריאות (חיסון טבעי נגד כל מיני מחלות ידועות), מוסיף בקשר בזוגי ומוסיף לחינוך הילדים. אישית, אני יכולה להעיד כמה הרבה יותר קל לעבור את גיל ההתבגרות של הילדים כשיש גם ילדים קטנים בבית. נקודות ההתחלה שלנו צרות, אנחנו מנסות לגונן על הקיים כשבעצם הוא יכול לגדול ולהתפתח.

"הרבי דיבר בנושא עם אנשי ציבור וממשל, וטען שצריך למסד את התמיכה ביולדות בצורה ממשלתית (ראה ערך פרס בן גוריון לאמא שילדה עשרה ילדים ומענקי הלידה לשעבר) ושכלל יולדת תהיה אפשרות לבקש ולקבל עזרה".

יש כאלו שישמעו אותך ויאמרו שהאישה הזאת לא שפויה...

"אחד הלימודים העמוקים שהתוודעתי אליו דרך הרב גינזבורג, זו הגדרה מחודשת של מהי שפיות" אומרת חסיה. "נראה לנו ששפיות שייכת לאנשים מפורכחים המכניסים את עצמם לתבנית כדי שלא יתאכזבו וכדי שלא יהיו להם התמודדויות שמעבר לכוחות שלהם, ואילו אנשים שנחשבים לשפויים פחות, ללא מציאותיים, הם אלה שלא חושבים יותר מדי ומסכנים את עצמם". הרב גינזבורג מסביר כי דווקא מי שבטוח שהכל יהיה טוב אפילו לו אזכורת בעבר, הוא השפוי האמיתי, הוא שם מבטחו בה' שהוא המציאות האמיתית, שהרי הוא המהווה אותה בכל רגע.

"מי שמאוד מפחד מאזכורת, פוגע בעצמו. מי ששפוי באמת - מחזיק מהעולם הזה כעולם שיש לו אחראי, אבא טוב ומלך"

הוא התשוקה העצומה לילדים מתוך הקרבה במוכן האישי, כהכנסת השפחה לבית הגבירה. הלימוד השני הוא הבאת ילד מתוך תפילות. כשמתפללים כל כך על ילדים, זוכים לילדים שהם אבות האומה".

חסיה מסבירה שעל פי היהדות, מספר הוא לא רק ענין כמותי אלא גם מייצר איכות: "מספר יכול לקבוע קדושה. כך זה בנוגע למנין ולזימון בברכת המזון, וכך זה גם בנוגע לילדים. המצווה הראשונה היא 'פרו ורבו', וחלק ממנה הוא גם נושא הריבוי - להיות כלי לריבוי ילדים, בכך אנחנו יוצרות מציאות מתוקנת יותר ומקודשת יותר. הכמות ביהדות היא לא נתון שולי, היא יוצרת מציאות אחרת, קדושה ומרוממת ובזה תלויה ביאת משיח כי 'אין בן דוד בא עד שיכלו הנשמות שבגוף'".

מכאן עוברת חסיה לתיקון הלקסיקון שמחלחל מסרים מעוותים בנושא: "רופאה אחת אמרה לי שנשים אומרות 'אני לא מצליחה להיכנס להריון' והוסיפה שזה לא נכון - אין לזה שום קשר להצלחה אישית. אישה יכולה להיות מבורכת בהריון אבל זה לא תלוי בה, זו ברכת שמיים. פעימת החיים הנשית היא התפתחות, התכוננות לצמיחה אל משהו שהוא מעבר לעצמנו. עוד לפני שבחורה חושבת על נישואין, היא נקראת להקשיב לקול הזה בתוכה, שמוביל למרחב קיומי אחר".

מה דעתך על המושג תכנון משפחה?

"שמעתי מד"ר חנה קטן סיפור ששינה לי את ההסתכלות על המושג. היא מספרת שיום אחד הגיע למרפאה זוג מבוגר ונרגש עד מאוד. 'חיכינו לילד הזה עשרים שנה!' הם אמרו בעיניים נוצצות, והיא הייתה בטוחה שזה ילד ראשון. ואז היא פתחה את התיק הרפואי וגילתה שזהו הילד הארבעה עשר שלהם... הסתבר שהם תמיד רצו ותכננו משפחה ברוכה והיום הם מבינים שהתפילות התקבלו ומתרגשים מהזכות הגדולה. זו בעיניי הסתכלות מרעננת על המונח תכנון משפחה".

באופן אבסורדי, כיום מדברים על ילודה ותכנון משפחה בעיקר בקשר למניעת ילודה - מבלי לדבר על המחירים הרבים שיש במניעה - בעוד תכנון משפחה יכול להיות גם תכנון

משפחה גדולה. "בעולם מדברים על משפחות גדולות כמשהו מוזנח ולא אחראי כביכול, וזה נכון בהקשר של מדינות העולם השלישי אבל היהדות מדברת על לב ההורים שמכוון לבית ולמשפחה. זו שליחות בפני עצמה והיא ראשונה במעלה.

"לא משנה אם זה אנשי עסקים או אנשי חינוך, בכל תחום של עשייה ברור לנו שאנחנו צריכים לעשות מעבר לכוחות שלנו, וברור שאם מתעוררות בעיות מנסים לפתור אותן; פותחים את הראש לחשוב בצורות מאוד יצירתיות ולא מנסים להיעלם מהזירה, ובעצם בהריון ולידה זו אותה השיטה ואותו שיח. מצד אחד יש הרבה הקשבה, הרבה דאגה לאישה, לזוגיות ולילדים ואין מצב להזניח אף חלק, אך ניתן לייצר תרונות יצירתיים שיתנו לאישה ולבית כולו תשתית מנטלית ורגשית וכוח למשימה. אם זו עזרה פיזית, ואם זו משימת יצירה. שמעתי על אישה שהקדישה את תקופת ההריון ללימודים בתחום שהיא מאוד אוהבת, אישה אחרת קבעה לה מטרה עד סוף ההריון להוציא לאור חומרים שיצרה. אלו דוגמאות להתעסקות בדברים שמעניקים חיות".

101 פנימיות הראלונים

קופון אתנה
משווי 30 ש"ח
לרשת שרש מהדרין

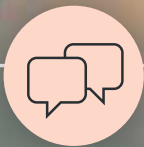
את אחרי לידה? מרגישה תנודות במצב הרוח בכי עצבנות ואין לך חלק אלוס?

יעל אברהם M.A.
עו"ס מאמנת ופסיכותראפיסטית CBT
מנחת סדנאות ומרצה
מטפלת אישית וקבוצתית בהפרעות מצב רוח
חרדה ודיכאון אחרי לידה בקליניקה פרטית
ובקופת חולים לאומית

אני ממש יפה אותך לכנס חווייתי לנשים אחרי לידה

אריאל לוד

שאלות ותשובות

ריקוד מנשאים - לרקוד
כשהתינוק במינשא
אלישבע פודיאק מדריכת
אירובי ופילאטיס core

הרצאה מעניינת
על אפשרויות
וכלים בוני תקווה
אגם ברגעים מעוננים

כיבוד מפנק

יום שני
כב' טבת 27.12.21
בין השעות 9.30-12.30

שער בנימין

קניון בבא קומה ב'
(יש נגישות ישירה ונוחה
לעגלות וגם מעלית)

יום רביעי
כ"ה טבת 29.12.21
בין השעות 9.30-12.30

רמת גן

נפש יהודי
ז'בוטינסקי 53

לפרטים: תהילה 051-2926886

המחיר 97 ש"ח בלבד לנרשמות עד יום ראשון במקום 137 ש"ח. - מספר המקומות מוגבל -

אבל לאט לאט המסרים חלחלו וחסיה ילדה בן, ואיתו הגיעו גם כוחות חדשים.

"התחלתי ללמוד על המשמעות של הבאת ילדים לעולם, עניינים שלא ידעתי עליהם קודם ויצאתי למסע של גידול המשפחה הברוכה שיש לנו". תוך כדי המסע הזה היא אספה דיבורים של הרב גינזבורג בקשר לכל מה שקשור להריון לידה ויצירה כדי להבין את הנושא יותר לעומק.

"בשנים האחרונות יש איזה גל שהוא חלק מתהליך גאולי שבו מדברים על לידה מתוך עונג. זה דיבור חוצה מגורים. דיבור על לידה שהיא סוג של חוויה חיובית. הרב יצחק מדבר הרבה על לידה מתוך שמחה ושהשמחה היא עולם החירות. הנושא מאוד עניין אותי ורציתי לשמוע על זה יותר. הבנתי יותר לעומק כמה לידה חייבת להיות קשורה למפתח האמונה ש'אין עוד מלבדו'. לדייק את המסרים, שהשמחה ומתוך זה החירות צריכות להיות בכל השלבים - לפני ותוך כדי ההריון, וגם אחרי הלידה ולאורך כל החיים. יש מסורה שהשורש שמח מופיע בתנ"ך רע"א פעמים, שזה בגימטריא הריון. זו גימטריא שכתובה בחז"ל, שמי ההריון הם רע"א ימים.

"לאחר תקופה, החלטתי להוציא לאור את כל מה שאספתי, אבל הרגשתי שלהוציא את הספר כאוסף אמירות של הרב לא יהיה מוגש דיו ורציתי לכתוב את זה בצורה יותר נשית ורכה, המעלה את הנושאים לדיון בכל מיני צורות, מבלי להסתיר את הקשיים והשאלות והתהיות".

אולי נדבר קצת על הקשיים, השאלות והתהיות?

"בהחלט. נכון שהריון זה לא מחלה אבל יש בו הרבה קושי פיזי וגם מנטלי. נשים שואלות את עצמן 'איך יהיה לי כוח לגדל את כל הילדים? מה יהיה עם השלום בית והמערכת הזוגית? כיצד הם יושפעו מהריון ולידה של ילד נוסף?'. יש גם קשיים כלכליים המתלווים לכך, מצבים נפשיים לא פשוטים וטלטלה משפחתית בכל לידה.

חסיה מכירה בכך שיש נשים שחשות שאין ביכולתן להעמיס עוד ילד על המציאות העמוסה בלאו הכי. "אני רוצה להתייחס לזה מזווית אחרת כדי להמחיש את העניין: הכנסת אורחים זו מצווה חשובה ובעלת ערך גדול, אבל לפעמים זה יוצר הרבה עומס ואז אנשים רואים שתי אפשרויות: או שהכנסת אורחים זה חשוב וזו שליחות, לכן אתעלה על הקושי ואעשה זאת. או שאהיה קשובה לעצמי ואם אני כרגע לא יכולה לארח, אחכה שזה יתאפשר. בעיניי, זו ראייה מצומצמת של המציאות. ככלל, תבנית מחשבתית של 'או או' זו תבנית צרה ותמיד צריך לחפש את האפשרות השלישית. היות ואני רוצה להכניס אורחים, אחשוב איך אני יכולה להרחיב את הכלים שלי כדי שיהיה לי כוח. אני יכולה לדייק את סטנדרט הבישולים ולהפחית בכמות המנות, אני יכולה לקחת עזרה או להוסיף מנוחה לפני שבת, יש הרבה אפשרויות בתוך המרחב הזה".

ומכאן אל הנמשל של הבאת ילדים לעולם: "כשאני מבינה שמשפחה ברוכה היא דבר מופלא, שדרכו היא יכולה להיות שותפה לתהליך אלוהי, שהרי שלושה שותפים באדם ואני רוצה

מבהירה חסיה. "אבא לפעמים רוצה לתת ולא יכול, אבל אבא שלנו הוא גם מלך ויכול לעשות מה שהוא רוצה. כשאני לא מונעת הריון - אני נתונה בידי של מלך". על פי התפיסה שחסיה מביאה, העמידה מול העולם בביטחון ובתמימות, בפתיחת ידיים לשפע ולמה שה' מביא היא העמידה הנכונה ולא המצב בו אנחנו כל הזמן בהתגוננות וחשש. "הביטחון הזה מהווה חוסן נפשי מאוד משמעותי המאפשר לצלוח בשלום הרבה מאוד משברים. זו שפיות שקשורה בקשר מאוד עמוק עם ה'. התמימות לא כל כך מוערכת בעולם כיום אבל זה יסוד חשוב בעבודת ה': לא לחקור כל הזמן ולא להתערב בכל דבר". להביא ילדים לעולם זו הבעת אמון בטוב שבעולם.

"אם אנחנו רוצים להמחיש לעצמנו כמה המציאות שלנו היא מושגת ויש לה ריבון, כדאי להתבונן בתהליך הפריה והלידה, כי כל לידה היא התגברות על כל הסטטיסטיקות. תהליך כזה מורכב ומלא במכשולים היה אמור להסתיים חלילה בלא כלום. ההריון דורש דיוק כל כך מופלא שאם היה עלינו להמר אם זה יצליח, לא היינו נותנים לזה הרבה סיכוי.

"הקב"ה נותן לנו לבחור להיות שותפים שלו, הקולות מנגד באים רק כדי לקיים את הבחירה. נקודת הבחירה היא אתערו את דלתא, לפתוח פתח כחודו של מחט, ואחר כך כל מה שיקרה עד לפרטי הפרטים נתון בידיים של ה' יתברך. לדוגמה, בהריון הראשון הייתי מאוד אנמית ברמה שהייתי זקוקה גם למנות דם, וזה היה דבר שתמיד לקחתי בחשבון כנתון בלתי ניתן לשינוי, והחולשה ותופעות הלוואי הפחידו אותי. להיות בהריון שוב זה למסור את הדברים לידיים של ה' ולהתמסר אליו. הוא מחליט על הפרטים הרפואיים. בהריון השמיני הפסקתי לחלוטין להיות אנמית. זה לא חזר".

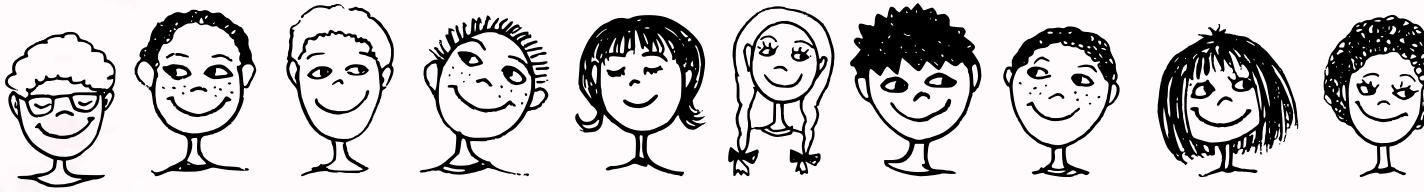
נשמה מחכה בשמים

כיום חסיה היא אם למשפחה ברוכה אבל היא לא תיארה לעצמה שכך יהיה. "התברכתי וילדתי ארבעה ילדים כמעט ברצף. אחרי הלידה הרביעית הרגשתי חולשה גדולה בגוף ובנפש וחיפשתי, יחד עם בעלי, מקורות של כוח. בהשגחה פרטית ה' גלגל אותנו להתוודות אצל הרב יצחק גינזבורג וזו הייתה תחילת הקשר שלנו עם הרב". אז היה לה ברור שהיא לא יכולה או רוצה כרגע ללדת יותר ילדים. היא רק חיפשה דרך להתרומם ולקבל כוח.

מה חולל בכך את השינוי?

"נפגשתי עם מסר שהרב דיבר עליו הרבה בשיעורים: אמונה, ביטחון, בריאות הנפש ומהותה. כשהרב דיבר איתנו באופן אישי, הוא אמר לנו שהריפוי יהיה בהבאת ילד נוסף. המילים שלו היו 'יש נשמה בשמים שמחכה לרדת דרככם'". הרב גם אמר לחסיה ולבעלה שיהיה להם בן, דבר שהם רצו בו מאוד. "זה היה מסר מאוד מזורז והזוי עבורי" היא מעידה. "מה זה אמר שנשמה מחכה לי בשמים? כל מילה הייתה עבורי סימן שאלה וגם לא התייחסתי לזה כל כך ברצינות. הרגשתי שאני פה למטה, מחכה לי וזקוקה לטפל בעצמי. אין לי כוח לנשמה בשמים" היא צוחקת,

חייה. להקשיב לאן הנפש מבקשת לעוף, מה מבקש לצאת לאור. פעמים רבות ניתן לראות שצמיחה אישית של נשים וגם של בעלים מתרחשת סביב הריון ולידה. הלידה קרויה בתורה 'משבר' אבל לא בשימוש המקובל של המילה משבר. הכוונה היא למשהו חיובי שיוצאת ממנו ברכה. כל משבר זה ללדת את עצמך מחדש. אז אולי במסע לתינוק יש לפעמים תחושה של ניתוק אבל יש בו תיקון מאוד גדול לנפש האישה."

"תהליך ההריון והלידה הוא תיקון לכל יסודות האמונה בחיים: מבט אופטימי על העולם, אמונה שזהו עולם טוב ושווה לחיות בו, לדעת בכל יום מחדש שאנחנו בידיים של ה', גם בריאותנו וגם פרנסתנו. הקב"ה זן מיליארדי בני אדם, והוא יצליח לפרנס עוד נשמה".

"מי שמאוד מפתח גאבולנות,
פוקע בעצמו, מי ששפוי באמת -
גאבולנות מהעולם הזה כעולם
שיש לו אחראי אבא טוב
ומלך"

להיות שותפה של ה', אז יש אפשרות לבנות לזה תשתיות, ליצור מערך שיתן לאור לרדת בכלים מבורכים, בכמה שיותר שמחה וברכה". היא מביאה מדברי הרבי מליובאוויטש, שדיבר על כך שאישה שילדת הרבה ילדים, צריכה לקחת עזרה משמעותית. "הרבי מבקש שאם מישהי אף פעם לא לקחה עזרה - שתיקח, ומי שלקחה עזרה יומיים בשבוע - שתיקח שלושה ימים. על האישה לשבת עם עצמה ועם בעלה ויחד לראות איך ניתן להביא לכך שיהיה לה כוח להביא ילדים בשמחה ורצון".

חשוב לה להדגיש שאדם יכול לשאת קושי כאשר הוא יודע שלקושי הזה יש תכלית שהוא מאמין בה. "מי שיש לו 'לשם מה' יכול לשאת כל 'איך'. ההבנה של החשיבות והיוקר שיש להבאת ילדים לעולם יכולה לגלות בנו המון כוחות מופלאים". הרבי אומר שיעקר הסיבה שבשלה אישה מונעת הריון הוא החשש מהמלעגים. המדיה והתרבות יוצאים כנגד התרחבות המשפחה וצריך לדאוג לגיבוי מערכתי בנושא.

ספר יצירה

בספר את מדברת על הנושא של יצירה. איך זה קשור להריון ולידה? "יש הרבה מושגים הקשורים להריון ולידה שאולי קשה לקבל אותם אבל כאשר הם מובאים כרעיונות המתייחסים ליצירה ויצירתיות, להוצאה לאור של היצירות שלנו - הרבה יותר קל לקבל אותם וזה משלים את הרעיונות שאני מביאה. אנחנו חיים בעולם טכנולוגי משגשג ומסחרר שבו המילים 'לשרדג', 'לפתח' ו'לשכלל' נשמעות כל הזמן. נבראנו בצלם אלוקים, ואישה שמביאה ילדים מפיצה תצלומים של אור אלוקי בעולם. מה יותר משודרג מזה! ?

"גם אם לכל אחד מאיתנו יש אישיות שונה, תחביבים וכישרונות, אין דבר יותר גדול מלהביא יהודים נוספים לעולם. זו גולת הכותרת של העולם הזה. 'מבשרי אחזה א-לוה' - דרך הגוף שלנו אנחנו ממשיכים את קיום העולם, יוצרים אנשים שבעזרת ה' יביאו עוד אור וטוב".

הריון ולידה קשורים גם בקשיים נפשיים.

"בוודאי. בנוגע להחלמה לאחר לידה, היהדות מציעה חידוש גדול: התיקון ל'בעצב תלדי בני' הוא 'אם הבנים שמחה'. העצב אחרי לידה היא קריאה של פנימיות הנפש של האישה לעצב מחדש את תבנית

3 ימים שישנו לכם את החיים
מימי ומשה דיקמן
 פסיכולוגית ומומחית בטראומה זוגית ונידולוג
 מזמינים אתכם
לסדנת אימאגו לזוגות

1. למה אנחנו מקיימים אותה מריבה שוב ושוב ולא מצליחים לפתור אותה?
 2. האם ניתן ללמוד דרך חדשה לבנות ולגדול ביחד?

ינואר 13-15
 ימי - ימי שבט - פרשת בשלח
 3 ימים רצופים של למידה ועבודה זוגית חווייתית.

מומלץ בחום מאת:
 הרב אהרון בינה, ר"י של ישיבת נתיב אריה
 הרב דר. אברהם י. טוורסקי, זצ"ל

תשתפו בסדנה הבאה שלנו לחוויה בלתי נשכחת של בניה, קשר, וחלום של זוגיות באווירת שבת במלון אביב בטבריה, מול ים כנרת. (כשרות מהדרין)

המחיר לזוג ₪3,500
 (לגרשמים עד 10/12 ₪3,200)
 -אפשרות לתשלומים-

לרישום ולפרטים נוספים תתקשרו ל: 054-755-4228
 למידע על הסדנה:
www.mimidickman.com

IMAGO RELATIONSHIPS

המום של חושים בן דן מלמד אותנו שכל ילד נושא עימו ברכה

חגי גולדשמידט מנכ"ל אגודת אפרת

בתחילתו של ספר שמות, בסקירת שמות השבטים, אנו מוצאים סמיכות בין שבט בנימין בסוף פסוק ב', לבין שבט דן המופיע בתחילת פסוק ג'. כידוע בנימין הוא בן הזקונים של רחל אמנו, ואילו דן היה בנה של בלהה, שפחת רחל.

סמיכות נוספת בין שני השבטים הללו נמצא בספר בראשית (מ"ו), שם מונה התורה את צאצאיהם של שבטי ישראל. כאשר מסתכלים במניין השבטים, מבחינים כי סמיכות שבט בנימין ושבט דן מבליטה את הערכים המספריים הקיצוניים של הצאצאים. מניין צאצאי שבט בנימין מראה את המספר הגבוה ביותר של הצאצאים - עשרה, ואילו מספר הצאצאים של שבט דן מציין את המספר הנמוך ביותר - צאצא אחד הנקרא בשם "חושים", עליו מספרת הגמרא במסכת סוטה (י"ג). בתיאור מסע הלווייה של יעקב אבינו ע"י השבטים וצאצאיהם. כאשר השבטים הגיעו למערת המכפלה ונתכוונו לקבור את אביהם, בא עשו וערער על בעלות המערה. תוך כדי דין ודברים ביניהם, חושים בן דן, שהיה חרש, לא הבין מדוע מתמהמהים בקבורתו של יעקב. לאחר שהבין במה מדובר כעס וכאב את ביזיונו של סבו יעקב, עד שהכה במקל את עשיו והרגו.

בספר במדבר, במפקד העם הראשון לאחר יציאת מצרים, כ-212 שנים לאחר המפקד שבפרשת שמות, מוצאים שוב את הסמיכות בין שבט בנימין לשבט דן. מניין הצאצאים של שבט דן שהתחיל מאותו צאצא בודד וחרש - חושים, מונה באותו זמן 62,700 נפשות, המניין השני בגודלו בישראל. לפי סברא פשוטה מניין הצאצאים של שבט בנימין אמור היה להיות לפחות פי עשר יותר ממניין צאצאי דן, שהרי לבנימין היו בתחילה עשרה צאצאים. אך, למרבה הפלא נמצא כי מניין צאצאי בנימין הוא 35,400 בלבד, כלומר לא די בלבד שהמניין אינו גדול ממניין דן כמצופה לפי יחס הבנים, אלא שהוא אף קטן ממנו בצורה משמעותית.

גם במפקד לפני הכניסה לארץ, המצוין בפרשת פנחס, מוצאים שוב את הסמיכות בין שבט בנימין לשבט דן והפער בין שני השבטים עדיין ניכר, שבט דן מונה 64,400 ושבט בנימין מונה 45,600.

ניתן ללמוד לקח לדורות מסמיכות מרתקת זו, וממניין צאצאי שני השבטים. סברת העולם היא, שילד בעל מום כלשהוא, לא יוכל לתפקד בצורה טובה, וניתן, כביכול, לפקפק אם ישנו ערך לחייו. הדברים אמורים בעיקר בבדיקות טרום-לידתיות, בהן עולה לעיתים חשש שהילד שיוולד יהיה בעל מום, חשש הגורם לייאוש מצד ההורים ואפילו מחשבות על הפסקת חייו של העובר המתפתח ברחם אמו. דן בן יעקב ובעיקר בנו חושים, מלמדים אותנו שלא כך הדבר.

דן הוליד את חושים וגידל אותו במסירות, על אף מגבלת החרשות שלו, מתוך הכרה כי דינו של חושים הוא כשל כל ילד "נורמלי" אחר. ואכן, חושים שפעל בעת הלווייתו של יעקב בעוצמה ובתעוזה, הוכיח בתולדותיו שאין במומו לפגוע בהמשך קיומו של שבט ישראל, ושולתו אף מוצלחת ומפוארת יותר משאר השבטים על אף נתוני הפתיחה הנמוכים שלו, וכפי שאמרו חז"ל מנפש אחת נוצר עולם ומלואו. עלינו ללמוד ולהפנים את הלקח שמלמדת אותנו התורה, שכל ילד הוא מתנה גדולה מאין כמוהו, ואין ביכולתנו להעריך מה יהיו תולדותיו, פירותיו, ומעשיו של ילד, אפילו בעל מום.

בימים אלו מקיימת אגודת 'אפרת' קמפיין גיוס לטובת הצלת ילדים נוספים. אין מתאימה מפרשת שמות בה מוזכרות המיילדות ש'החיינו את הילדים' גם בתנאים קשים של שעבוד מצרים, להזכיר לנו את ערכו של כל ילד שנוולד. היו שותפים והצילו איתנו תינוק נוסף

ואת עלית

הדס לוינשטרן | hadasamichay@gmail.com

תשובת המוצ"ש

ימי השוכבי"ם המגיעים לפתחנו, ימים גדולים הם ומסוגלים לתשובה. ואני - איך לא אקפוץ על ההזדמנות לתקן דרכי ולשפר אורחותיי, ובידי עוון חטא חמור שבדורנו, שז"ל - שפיכת זמן לבטלה.

אמנם ימי השוכבי"ם מיועדים במקורם לתיקון פגמים כתחומי הברית והצניעות, אבל בדומה לפגמי הברית שבעומק בעצם לוקחים פוטנציאל ומבזבזים אותו, גם לי יש הרבה מה לתקן בתחום בזבוז הזמן.

רבי אלעזר פאפו כתב בספרו 'פלא יועץ' דברי מוסר מופלאים אלו: "אחים ורעים צר לי מאד עליכם על כי חטא זה יהיה בעוכריכם ורעה נגד פניכם חס ושלום. ויותר מהמה גדול צערי על צער אבינו שבשמים כי הוא יחכה לחננו, וחטאתינו מונעים הטוב ממנו מלבד גודל קלקולנו ופגמנו. לכן שיתו לבכם ותנו כבוד לאלהיכם ותחשבו הזמן אשר אתם פנויים כגון בשבתות ובמועדים ובלילות הארוכים ובפרט לילות מוצאי שבת וכדומה, יהא חשוב אליכם יותר מאבנים טובות ומרגליות... והחליפו נא רע בטוב היקבצו בבית תלמיד חכם, או יודע ספר לשמוע בלימודים... וזה החילוף ידמה בעיניכם כמי שעלה מבירא עמיקתא לאגרא רמא ותשיגו ארחות חיים ומעלה רמה".

את זה כתב הפלא יועץ לפני יותר ממאתיים שנה, וכמה שזה רלוונטי אליי. ימי השוכבי"ם הם ממש עשרת ימי תשובה באמצע השנה. לכן החלטתי השנה, בעזרת השם, לעשות תשובה. לא, לא לשון הרע, למרות שגם בתחום הזה יש לי מה להשתפר. השנה בימי השוכבי"ם אני עושה תשובה על המוצ"שים שלי. כן כן, אמרי לי מה את עושה במוצאי שבתות החורף שלך - ואומר לך מי את.

את המוצ"שים שלי אני רוצה לנצל לדברים שנדחים ונדחים מפני ההתראה החדשה שקפצה לי שוב מול העיניים. סטופ עולם! התקבלה הודעה חדשה. הריני להכריז קבל עם ועלון, על "צום טלפון" במוצאי שבתות השוכבי"ם (על הת"ת אני עוד לא מתחייבת) ממוצ"ש הקרוב, לא לפתוח את הטלפון מיד אחרי שבת. לחכות שעתיים-שלוש לפני שאני נסחפת בשטף ההודעות והפוסטים.

נראה לי שיהיה לי קל יותר לא לפתוח את הטלפון, מאשר לכבות אותו בימי השבוע. הדבר הזה נקרא 'צימוד הרגלים'. כשהטלפון כבר סגור, הפיתוי רחוק וקל יותר להתגבר עליו. את שעות החופש שלי אני יכולה להשקיע בלצעוד עם הבן שלי. ללמוד עם הבת שלי. לקרוא שלושה פרקים בספר שמחכה לי על השידה.

אני רוצה לחזור בתשובה על היחס שלי לזמן. 'זמן הוא כסף' אומר הפתגם, אבל אני בחורה תורנית, כסף לא מעניין אותי כל כך. זמן זה חיים. ההבדל בין עבד לבן חורין הוא בזמן, לכן המצווה הראשונה שנצטוו ישראל היא על קידוש החודש. "החודש הזה לכם ראש חדשים - מכאן ואילך יהיו החודשים שלכם, לעשות בהם כרצונכם, אבל בימי השעבוד לא היו ימכם שלכם אבל היו לעבודת אחרים ורצונם, לפיכך ראשון הוא לכם לחדשי השנה, כי בו התחיל מציאתכם בבחיירי". כך אומר הספורנו.

אני רוצה לצאת לחירות אמיתית, להחליט מתי אני זמינה ומתי אני לא מחוברת. להחזיר לעצמי את השליטה בזמן. לעשות את תשובת המוצ"ש.

אפרת

עמותה לזמן שיש וסיוע לשיפור חיינו וחיבתנו

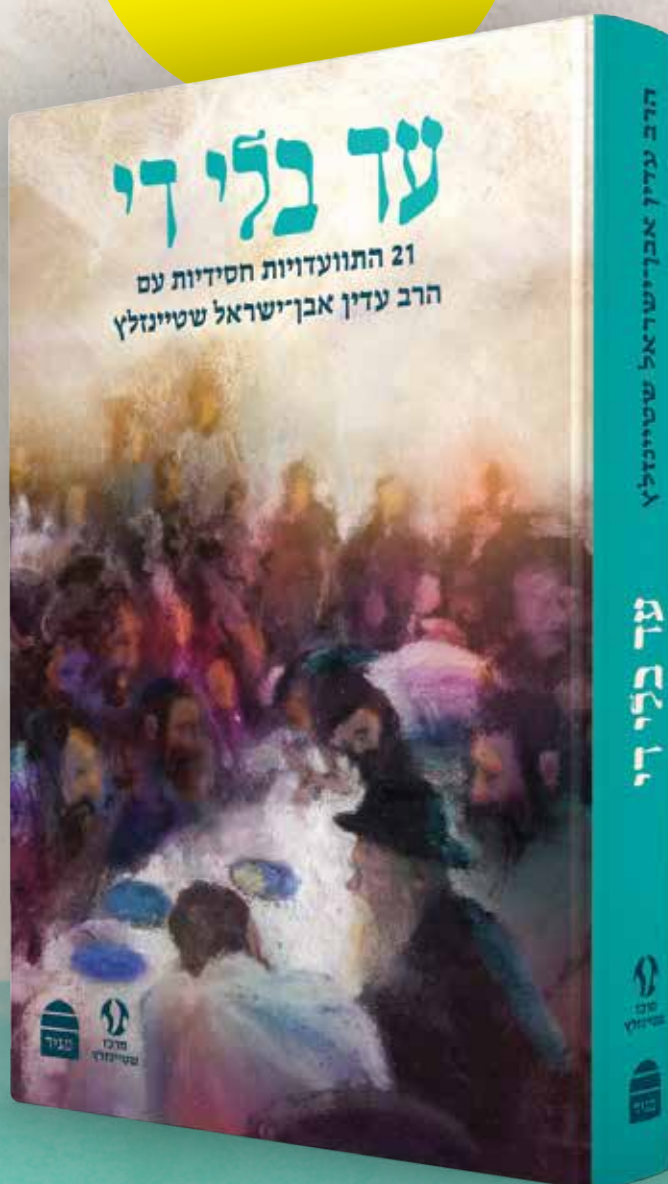
הצטרפו להתוועדות

עם הרב עדין אבן-ישראל שטיינזלץ

חדש!

"יש דרכים שונות לחולל שינוי משמעותי בחיי אדם. אפשר לעשות זאת כמו שמפוררים הר – לוקחים כך וכך קילוגרמים של חומר נפץ ומפוצצים אותם. הדרך הזו אמנם יכולה להסתיים בשינוי גדול, אבל היא עלולה גם להסתיים בכך שהאדם יתפרק לחתיכות קטנות שאי אפשר לעשות בהן כלום. לפעמים השינוי צריך להיעשות בדרך הרבה יותר מתונה.."

להשיג בחנויות הספרים המובחרות

www.korenpub.co.il

הרב ארלה הראל

ראש ישיבת 'מוריה', נבעת הקטורת
ונשיא ישיבת 'לב חדש', שילה

שכר ועונש

כולנו מכירים את דרשת חז"ל על תחילת פרשת בהר "מה ענין שמיטה אצל הר סיני? והלא כל המצוות נאמרו מסיני! אלא מה שמיטה נאמרו כללותיה ודקדוקיה מסיני, אף כולם נאמרו כללותיהם ודקדוקיהם מסיני".

תשובה זו מתמיהה – משתי פנים: ראשית, הרבה מצוות נמנו פרטיהן בסיני (כגון הקרבנות שכתוב בהם "אשר צוה ה' את משה בהר סיני", ועוד רבות); שנית – הרי לא התפרשו בשמיטה כל כך הרבה פרטים, אלא דווקא נאמרו רק העקרונות הכלליים, והתולדות רבות. וממילא, לא מובן במה התייחדה מצוות השמיטה?

על תמיהות אלה עומד הפני מנחם מגור, ומציע כיוון חדשני למבט אחר על המושג כללותיה ופרטיה:

"אלא, שבשמיטה מפורש בתורה השכר והעונש, העונש הוא הגלות והשכר הוא 'וציויתי את ברכתי'. וזהו מה שכתוב 'כללותיה ופרטותיה מסיני, אף כל המצוות מסיני'".

כלומר: הרי בתורתנו הקדושה בולט עד מאוד החיסרון בשכר ועונש פרטיים. התורה מלמדת אותנו באופן כללי – אם תשמעו למצוותי תקבלו שכר, והיה אם לא תשמעו ח"ו, תיענשו. אבל התורה כמעט ולא מפרטת נתינת שכר או הענשה על קיום או אי קיום של מצווה מסוימת.

והנה, כאן, בשמיטה, באופן חריג, באה התורה ופירטה עד מאוד (ויקרא כו, לב-לה): "והשמיטה אני את הארץ ושממו עליה איביכם הישבים בה. ואתכם אזהר בגוים והריקתי אתריכם חרב והייתה ארצכם שממה ועריכם יהיו חרבה. אז תרצה הארץ את שבתתיה כל ימי השמה ואתם בארץ איביכם אז תשבת הארץ והרצת את שבתתיה. כל ימי השמה תשבת את אשר לא שבתה בשבתתים בשבתתם עליה", וכן לימדונו חז"ל במשנה במסכת אבות (ה, ט): "גלות בא לעולם... ועל שביית הארץ".

וכן להפך, במידה טובה המרובה ממידה רעה, לימדה אותנו התורה מה יהיה שכרם של ישראל אם ישמרו את השמיטה באמרה (ויקרא כה, כא-כב): "וציויתי את ברכתי לכם בשנה הששית ועשת את התבואה לשלש השנים, וזרעתם את השנה השמינית ואכלתם מן התבואה ישין עד השנה התשיעית עד בוא תבואתה תאכלו ישין".

מצוות השמיטה מלמדת אותנו כלל שניתן לפרט – כשם שבמצווה זו יש תמונה ברורה של שכר ועונש, צא ולמד מזה לכלל המצוות. בכלן יש שכר ועונש, גם אם הוא לא תמיד נגלה וברור לעין בלתי מזוינת...

מצוות השמיטה מחזקת בנו את ההכרה באחד מעיקרי האמונה (כפי שמופיע בפירוש המשנה לרמב"ם, סנהדרין י, א): "והיסוד האחד עשר שהוא יתעלה משלם גמול טוב למי שמקיים מצוות התורה, ומעניש מי שעובר על אזהרותיה".

הרב אריה כץ | רב יועץ ופוסק במכון פוע"ה ומנהל מחלקת מחקר וספרות

מי הייתה אימו של משה רבינו?

כידוע, משה רבינו היה בנם של עמרם בן קהת ויוכבד בת לוי. אף על פי כן, בספר דברי הימים מופיע פסוק הנראה 'עמום' ונדרש על ידי חז"ל באופן אחר:

הכתוב (דברי הימים א', ד', י"ח) אומר: "וְאִשְׁתּוֹ הִיְהִיָּה יִלְדָה אֶת יִרְדְּ אָבִי גְדוֹר וְאֶת חֶבֶר אָבִי שׁוֹכֵן וְאֶת יְקוֹתְיָאֵל אָבִי זְנוּחַ וְאֵלֶּה בְנֵי בְתֻלָּה בַת פְּרָעָה אֲשֶׁר לָקַח מֶרְדִּי".

הגמרא במסכת מגילה (י"ג) דורשת את שמות הבנים המוזכרים בפסוק זה בתור כינויים למשה רבינו. שואלת הגמרא: "ילדה? והא רבויי רביתה! (דהיינו שבתיה גידלה את משה ולא ילדה אותו) – לומר לך שכל המגדל יתום ויתומה בתוך ביתו, מעלה עליו הכתוב כאילו ילדו". הגמרא חוזרת על דבריה בנוסח קצת אחר במסכת סנהדרין (י"ט:): "וכי בתיה ילדה? והלא יוכבד ילדה, אלא: יוכבד ילדה ובתיה גידלה, לפיכך נקרא על שמה".

דהיינו, בתיה בת פרעה הייתה אמו המאמצת של משה רבינו, ולכן זכתה והכתוב התייחס אליה כמי שילדה בעצמה את משה רבינו.

במכון פוע"ה אנו משתדלים לעזור ולסייע לזוגות שנמצאים בקשיי פוריות כדי שיוכלו לזכות ולחבוק פרי בטן משלהם, על פי ההלכה. כמעט לכל הבעיות יש פיתרון פשוט, יחסית, וגם לבעיות הקשות אנו מצליחים, בדרך כלל, למצוא פיתרון שהוא מורכב יותר, שיצליח לזכות את הזוגות בפרי בטן.

אולם, יש מקרים חריגים ביותר, שבהם שום פיתרון אינו אפשרי. ישנם גם מקרים בהם הזוגות אינם מסוגלים לעמוד בקשיים של הפתרונות המורכבים. במקרים כאלו אנו למדים מדברי חז"ל, שגם אימוץ ילד וגידולו לחיי תורה נחשב לאותם הורים "כאילו ילדו".

כיוון שבארצנו הזמן הממוצע בהמתנה לאימוץ הוא ארוך מאוד (כשבע שנים), כדאי מאוד שמי שמבחינתו פיתרון כזה מהווה אופציה, להתחיל את התהליכים בהקדם. רישום לאימוץ לא מהווה התיאשות מהסיכוי לחבוק בן באופן טבעי. אדרבה, לפעמים העובדה שהזוג מצהיר שהוא מוכן לעשות חסד כל כך גדול עם מי שזקוק לכך, תפתח פתח בשמיים לטובת בני הזוג, ותגרום להם להיפקד בילד משלהם. אולם גם אם הדבר לא יסתייע, השכר שיזכו לו בני הזוג המאמצים, הן בעולם הזה (בעצם העובדה שגידולו בביתם ילד כאילו הוא בנם) והן בעולם הבא (על מעשה החסד הגדול שעשו) הוא שכר אינסופי.

הרב שניאור זלמן גופין

חד

וחלק. ושמח

בדרך לפנימיות הלב אנחנו עוברים גם שלבים כואבים ומרים, וחשוב לשים לב שאנחנו משלמים את המחיר על הסחורה הנכונה - סחורות מזויפות קיימות לרוב בשוק הרוחניות, וסימן ההיכר לביטול אמיתי לאלוקות הוא שמחה וחיות - לרגל כ"ד טבת, יום ההילולא של בעל התניא

מסופר על חסיד שנכנס ליחידות אצל כ"ק אדמו"ר הזקן והתלונן שעבודתו אינה אמיתית. תוך כדי שהוא מפרט את הדברים, הוסיף החסיד והתאונן על כך שגם תלונה זו בעצמה איננה אמיתית, והוסיף כי גם העובדה שהוא מתאונן על העדר האמת שבתלונה - היא לא באמת... וכך המשיך לייסר את עצמו גם על תלונותיו הבאות כי גם הן אינן אמיתיות, עד שבפעם השביעית הוא נפל מתעלף. הגיב על כך אדמו"ר הזקן ואמר, שההתעלפות מעידה על כך שבפעם הזאת דברי החסיד נבעו מנקודת האמת שלו.

בקילוף השכבות החיצוניות המסתירות על האמת הפנימית ישנם שלבים רבים. בכל פעם שאותו חסיד חש בקרבו שעבודתו איננה אמיתית והתלונן על כך, הוא הסיר מעצמו לבוש מזויף נוסף, ובכל פעם הוא התקרב יותר ויותר אל האמת, עד שלאחר שהשיל את כל הלבושים הוא אכן הגיע לאמת הפנימית שלו והתעלף. דבר זה אף אושר על ידי אדמו"ר הזקן. ראו שאכן זה נגע לו באמת, עד שהדבר הביא לתוצאה מוחשית של טלטול כל מציאותו.

בניין זה, סדר העבודה הוא כזה:

תחילה צריך ללמוד חסידות בעומק. אחר כך מגיע השלב של עבודת התפילה, שתוכנה הוא להסיר את הלבוש של ההשכלה ולחדור עוד יותר פנימה. אמנם הדברים הנלמדים הם עניינים הכי נעלים בגדולת ה', אולם כאשר מגיעים לתפילה האדם צריך לבחון האם העניין שייך אל החיים האישיים שלו. אז מתגלה פתאום שכל ה'השכלה' היא כעין לבוש, זה לא האדם עצמו. בעת התפילה צריך לעבוד על כך שענייני האלוקות לא יישארו רק ב'השכלה', אלא יפעלו שינוי בחיי היומיום.

לאחר מכן ישנה העבודה של 'קריאת שמע שעל המיטה', שעניינה הוא עריכת חשבון הנפש על ההתנהגות במשך היום. כאן מתקדם האדם צעד נוסף פנימה. הוא קולט שייחכן שהנהגה במשך היום שהייתה אמורה להשתנות בעקבות התפילה, לא השתנתה לגמרי. האדם מרגיש שהעניין עדיין לא פעל מספיק על מהותו הפנימית.

מה עושים? מתיישבים להתוועד! בזמן ההתוועדות האדם יושב עם חבריו הקרובים, משיח בפניהם את אשר על לבו ואומר לעצמו: "מה יהיה עם כל העבודה שלי, היא איננה אמיתית, הלימוד הוא רק ב'השכלה', התפילה אינה בה'השכלה', היא איננה אמיתית, שמע שעל המיטה"

גם היא לא באמת, הכול זה רק לבוש".

וכך בכל פעם שהאדם מחפש יותר את האמת הפנימית שלו, בכל פעם שהוא חש כי המצב עד כה אינו מספיק אמיתי, זהו שלב נוסף בקילוף והשלמת השקר מעליו; הוא מתקדם צעד אחד נוסף אל האמת. שהרי בפנימיותו אכן ישנה נקודת אמת, הבריה התיכונן שהוא "מברית מן הקצה אל הקצה".

עבודה כזו, כפי הדרכת תורת החסידות, מביאה בסופו של דבר חיות אמיתית.

כאשר נוטעים גרעין בארץ הגרעין נרקב תחילה ורק אחר כך הוא מצמיח פירות. כל עוד הוא נשאר בשלמותו, לא תהיה ממנו שום צמיחה. אך כאשר הוא נרקב, הוא מתאחד עם כוח הצומח שבארץ המצמיח על ידו עץ נושא פירות משובחים. אם יניחו את הגרעין על השולחן וישקו אותו במים, הוא אכן יירקב, אבל לא יצמח ממנו מאומה.

באחד המאמרים מסביר הרבי הרש"ב נ"ע, מדוע דווקא כאשר הגרעין נרקב באדמה הוא מצמיח: כיוון שהריקבון צריך להיות ב'מקום הצמיחה', בתוך האדמה, שם נמצא דבר ה' של 'תוצא הארץ', וממנו נובע כוח הצומח שבארץ. כאשר הגרעין נרקב באדמה, הוא מתבטל לדבר ה' שבתוך האדמה ואז מתעורר בו כוח הצומח; אולם כאשר הגרעין נמצא במקום אחר שאינו 'מקום הצמיחה', לא יצמח ממנו מאומה.

כך הם פני הדברים גם ברוחניות. חשבון הנפש ומרירות על המצב הרוחני מסמלים את הריקבון, את ביטול הציור. לצד זאת, חשוב מאוד לשים לב היכן נרקב הגרעין. יש ריקבון הגורם לצמיחה ופריחה ורוחנית, אך יש גם ריקבון המביא לשבירה ודכדוך.

אם הסיבה לחשבון הנפש היא כי אינך מרוצה מעצמך, אין לך סיפוק, רצית להגיע להישגים טובים יותר ולא הצלחת, ועל כך הנך עורך את חשבון הנפש - חשבון זה יביא לנפילת הרוח. זהו ריקבון שלא ב'מקום הצמיחה', והתוצאה של חשבון כזה היא דכדוך ומסקנות שליליות. האדם יכול להגיע למצב שהוא אומר לעצמו: אם המצב הוא כך, אולי עדיף לעזוב את זה ולחפש "קריירה" מצליחה יותר...

הדרך הנכונה היא, כאשר הריקבון נעשה ב'מקום הצמיחה'. הביטול הוא כלפי האמת האלוקית. לאחר שהאדם 'נכנס' אל תוך העניין האלוקי, הוא לומד חסידות בעיון ומבין במוחו את האמת של הקב"ה, מורגש בו מהי הכוונה העליונה ומה ה' רוצה ממנו, ומתוך כך הוא מגיע למסקנה שההבנה, הלימוד והתפילה שלו לא נוגעים לו באמת - זהו ריקבון שב'מקום הצמיחה'.

כאשר אחרי כל הלימוד האדם מרגיש שהכול עדיין בגדר לבוש, עדיין יש לו ישות מההבנה, ולכן הוא צריך להתפלל ולחשוב אדעתא דנפשיה על כך שבכל נברא יש דבר ה' המקיים אותו, והוא מנסה להתקרב לעניין יותר באמת - זהו ריקבון ב'מקום הצמיחה': זה לא נובע מחוסר סיפוק והגדלת הישות, אלא להפך - האמת של העניין נוגעת לאדם. **ריקבון כזה אינו גורם לייאוש אלא לצמיחה אמיתית. בעקבותיו ההבנה בענייני החסידות תהיה יותר אמיתית, וגם התפילה וההתוועדות יהיו יותר אמיתיות. אין כאן נפילת רוח. יש אמנם מרירות וכאב, אבל הם רק יביאו יותר מסירות והשקעה; הם יצמיחו עץ נושא פירות. חיים אחרים ומשמעותיים יותר.**

לחיים!

היה חסיד נודע בשם ר' זלמן משה היצחקי. הוא היה עובד ה' אמיתי. הוא היה מבטל

את כל המדרגות שהשיג, והיה דורש מעצמו כל הזמן בצורה החרפה והתובענית ביותר. הוא רצה לצאת כל הזמן מהציור שסיגל לעצמו. אבל דבר זה לא הביא אותו אף פעם לייאוש ונפילה, אלא להפך, להגביר עוד ועוד את היגיעה בעבודת ה'. על אף שר' זלמן משה היה תובע מעצמו ללא שום פשרות, הניגון שהיה חביב עליו יותר מכל הוא הניגון על המילים "אשרינו מה טוב חלקנו". **על מה יש לשיר "אשרינו" אם האדם חושב שהוא כל כך מרוחק מהאמת? אלא שעצם החיפוש אחרי האמת וההתייסרות להגיע אליה היא-היא סיבה לשמחה.** כי כאמור, החיפוש אחרי האמת לא היה באופן שהביא לייאוש ונפילת רוח, אלא אדרבה, החיפוש היה מנוף להגיע קרוב יותר לאלוקות. זה הביא אותו להתפלל במסירות יותר. על כך הוא ניגן תמיד "אשרינו".

בשבוce הבא יחול כ"ד טבת, יום הסתלקות אדמו"ר הזקן, בעל התניא. ידוע, שאחד החידושים ההלכתיים שהנהיג אדמו"ר הזקן הוא השחיטה בסכנים מלוטשים. את משמעותו של חידוש זה ביאר בהודמנות מסוימת החסיד הרב זלמן שמעון דבורקין ע"ה, רבה של שכונת קראון הייטס:

עד תקופת אדמו"ר הזקן היו שתי אפשרויות לשחוט: ניתן היה להשתמש בסכין דק בעל להב חד. אבל החיסרון בכך היה, שסכין זה היה נפגם בקלות רבה והדבר גרם לבעיות הלכתיות; לחילופין, היו ששחטו בסכין עבה שאינו נפגם בקלות, אך דבר זה גרם לבעיה אחרת - בכדי לשחוט בסכין עבה יש צורך להוליך ולהביא את הסכין למשך זמן, וגם דבר זה מעורר בעיות הלכתיות. החידוש של אדמו"ר הזקן פתר אפוא את שתי הבעיות: סכין עבה המלוטש משני צדדיו, הוא גם חד וגם חלק.

אולי ניתן לומר, ששתי מעלות אלה יחד - "חד וחלק" - קיימות גם בדרכו המיוחדת של אדמו"ר הזקן בעבודה הרוחנית. "חד" מבטא את חריפות השכל, ו"חלק" מבטא את התמימות של האמונה. השכל שואל ומעורר ספקות ותהיות בכל עניין. חסרה בו התמימות והצד ה"חלק" שבאמונה טהורה. תורת החסידות משלבת את שני הדברים יחד:

מצד אחד חסידות היא אמונה טהורה. במאמרי חסידות מוצגים יסודות האמונה בצורה ודאית ומוחלטת, ללא כל צד של ספק וללא כל התדיינות, בשונה מפילוסופיה וחקירה הנותנת מקום לדיון אודות המושגים הנדרושים. מצד שני, חסידות אינה משאירה את יסודות האמונה ברובד שלמעלה מהבנה, אלא היא מסבירה ומבארת את הדברים גם בשכל האנושי. דבר זה גורם לכך שגם חריפות השכל אינה מפריעה לאמונה התמימה. "חד וחלק".

מי שאמונתו חזקה, אינו חושש להתעסק עם שכל. אם האדם אינו משתית

את דרך החיים שלו על השכל, אלא לימודו ועיונו השכלי הוא רק מפני שברצונו לשכנע גם את השכל, השכל לא יחליש ויקרר את האמונה ח"ו, אלא בדיוק להפך - השכל יושפע מן האמונה. דבר זה ניכר במוחש אצל מי שלומד חסידות: ההבנה השכלית אינה גורמת חלישות ורפיון, אלא רק מחזקת את הקשר בין האדם לקב"ה. בעזרתה האמונה שבעומק הנשמה מאירה בפנימיות האדם.

לחיים!

כאשר מתוועדים כדי לספוג חיות פנימית, ואפילו כאשר מתוועדים דרך עלון מודפס צריכים להיות לגמרי בתוך ההתוועדות. לא לחשוב על מחר, על חכניות כאלה ואחרות. כאשר מתוועדים כך, אזי המחר יהיה אחרת. התפילה של מחר תהיה באופן שכל כולך שקוע בה, כך גם הלימוד ושאר ענייני עבודת ה'.

הביטוי החסידי "אור וחיות נפשנו" כולל שתי הגדרות - "אור" ו"חיות". מהו ההבדל בין "אור" לבין "חיות"?

כאשר נכנס אור אל החדר, החדר נעשה מואר. האור אינו משנה מאומה בגוף החדר, בחפצים או בחלל שלו; אותם רהיטים ואותו חדר, בדיוק כמו קודם, אלא שכעת הם מוארים. מה שהשתנה הוא המבט שלנו, שביכולתנו לראות את הדברים.

בשונה מעניין ה"אור" המאיר את הדברים מבחוץ, ה"חיות" מחיה את הדבר החי בפנימיותו. אדמו"ר הצמח צדק כותב בספרו "דרך מצותיך" (מצות האמנת אלקות פרק א), שהגוף כשהוא לעצמו, ללא הנפש המחיה אותו, הוא כבשר ועצמות המונחים בקדרה, וכאשר נכנסת בו הנפש הוא הופך אדם חי. החיות אם כן אינה ממלאת חלל כלשהו בגוף, אלא היא הופכת את הבשר עצמו לבשר חי.

כך גם לגבי תורת החסידות: מלבד היותה "אור" המגלה את האמת כמות שהיא, את האמת האלוקית של הבריאה, את האמת של אחדות ה', היא גם נותנת לאדם חיות פנימית בכל זה.

ה"אור" של חסידות מאיר בעיקר בשעת הלימוד, ואילו ה"חיות" של חסידות מאירה בעיקר בזמן התפילה. אז המטרה היא לא (רק) להבין את העניין ביתר עמקות, אלא (בעיקר) להפנים את הדברים יותר. שהדבר הנלמד ישנה קצת את הראש שלי, את סדר היום שלי, שיפעל עליי, שיחיה אותי.

לחיים, לחיים ולברכה! ---

ישנו ביטוי ידוע בתניא: "אמונה טהורה". "טהורה" פירושה נקייה. האמונה היא טהורה ונקייה מוחשובי השכל. אם האדם מאמין שהקב"ה ברא את העולם רק בגלל שכך מובן בשכל, שהלוא אין דבר עושה את עצמו, זו אינה אמונה טהורה; אמונה טהורה פירושה שהיא נקייה משכל והיגיון.

כיצד מתיישבים הדברים עם הדרישה ללמוד חסידות ולהבין ענייני אלוקות? אלא שמצד אחד אכן צריך לעסוק ככל האפשר בשכל, בכדי להבין אלוקות, אולם לאחר מכן על האדם לבטל את השכל, ולהגיע להכרה שלשכל אין כל ערך כלפי הקב"ה. אם האדם לא עסק תחילה בליבון העניינים בשכל, הרי גם אם הוא מצהיר שאינו עוסק במחקר אלוקי - סוף סוף בשכבה הפנימית השכל פעיל ומעורב והאמונה באופן זה לא נקראת אמונה טהורה. האדם לא התנתק מהשכל והתעלה מעליו, אלא התעלם ממנו. אבל גם כאשר מתעלמים מהשכל, הוא לא נעלם.

הדרך להגיע לאמונה טהורה היא, כאשר משתמשים עם השכל להשגת ענייני האמונה, ומתוך כך מגיעים להכרה עמוקה שהשכל הוא אין ואפס, שהאלוקות היא למעלה באין ערוך מן השכל והשכל אינו יכול להיות כלי לקלוט אותה. רק אז האדם יכול להפשיט את עצמו לגמרי מהשכל ולהיות בלתי תלוי בו, ואזי מאירה בו האמונה הטהורה שלמעלה מהשכל.

כל ההתנהלות שלי היא כדי להיות בסדר בעיני אחרים. מה הדרך להשתחרר מזה?

דרך אחת היא על ידי ראיית השלילה שבוה עצמו - להתבונן כשמישהו אחר מנסה למצוא חן בעיניך, האם אתה מעריך ומכבד אותו יותר? או אדרבה - הוא נראה בעיניך כמוריד ממעלתו מפני שהוא מנסה לשאת חן בכוח? ואם כן, אפילו לתכלית שאותה אתה מבקש - לשאת חן בעיני אחרים - הנסיון לשאת חן אינו מועיל... ויתר על כן, אם היה אפשר למצוא חן באופן עמוק בעיני אחרים (מה שכמובן לא יכול לקרות), גם אז לא היה זה המדד לאמת ולעומק החיים. האם כשאנו מעריכים מישהו הוא תמיד באמת בעל ערך? דעתנו קצרה ומשובשת ולפעמים אנו רואים צל הרים כהרים, והגדלות האמיתית נסתרת מאיתנו. ומה מועילה הערכתנו, הערכת בן אנוש, שאין לו יכולת למדוד את הדברים באמת?

ההערכה האמיתית היחידה היא ההערכה של הקב"ה, שבאה על ידי קיום תורתו ומצוותיו, שאין ערך גדול ואמיתי מהן. ואשרי מי שזוכה לכוון מעשיו כדי לעשות נחת רוח לפניו יתברך. ועם זאת אנו צריכים לקדש שמייים גם בעיני הבריות, אך לא מתוך נסיון לקבל מהם אישור אלא כדי להאיר להם את האור האלוקי שבקרבנו. ועל כך אנו מתפללים שנמצא חן ושכל טוב - קודם כל בעיני אלוקים, אבל שהם יאירו גם בדעת האנושית בעיני אדם.

אני מרגיש גאווה כשאני עוזר לזולת. האם זה מגיע מהנפש האלוקית או מהנפש הבהמית?

שפת שאלתך היא שפתו של בעל התניא, ושם נאמר בפרק כ"ט שמי שאינו חי בדרגת צדיק עליון, הנפש הבהמית אצלו "היא היא האדם עצמו". ולכן הגאווה באה עם הנפש הבהמית, והיא מהמדות המגונות שרבותינו הרבו כל כך להזהיר מפניה עד שאפילו כשהיא מתאוה למעשה טוב צריך זהירות מרובה שלא ליפול ברשתה.

ואף על פי כן, בדורותינו הרגישו רבותינו את השמחה של המצווה, שהיא אולי דומה לעתים לגאווה, אבל בניגוד לה היא מעלה עליונה ואמיתית. ויש להרבות להתבונן בשמחה העליונה שנפלה בחלקנו בעת שהנפש האלוקית, חלק א-לוה ממעל ממש, מתנוצצת בנו בזמן עשיית המצוות ומביאה לנו תענוג ונועם. ובוודאי שכך הדבר גם במצוות שבין אדם לחברו, שהן סניף של מצוות אהבת ישראל, שהיא הרגל האחת שעליה עומדת כל התורה כולה ושעליה אמר רבי עקיבא שהיא הכלל הגדול בתורה.

האם יתכן שהיצר הרע שלי מתפרץ רק בתחום אחד ובשאר הדברים אני בסדר לגמרי?

כמידה מסוימת כן, אבל לא "לגמרי". כמו שאומר הרמב"ם בתחילת 'שמונה פרקים' שנפש האדם אחת היא, במובן זה שבוודאי יש השלכות לכל מרכיב על האחרים.

ואף על פי שהנפש אחת, יש בה חלקים שונים שעומדים כל אחד לעצמו במידה מסוימת. לכן בתיקון המידות נכון לעסוק בתיקון החלק שנצרך לכך, אולם לא פחות מכך לינוק אור וחיות מהחלקים המתוקנים יותר, ולשאוב מהם שמחה על שהם מגלים את האור הגנוז של הנשמה שלבסוף תתגלה על ידי עבודתנו ובעזרת ה' בכל מרכיבי האישיות.

וגם על זה כתב הרמב"ם שמי שנוטה אל הקמצנות צריך להרבות אפילו בפזרנות, כדי להגיע לדרך האמצע, לנדיבות, וכל כיוצא בזה.

אין נפשות בני האדם שוות בזה, ולכל אחד יש ההתמודדות שהקב"ה נתן לו כדי להשלים את אישיותו בדרך הידועה לפניו יתברך. וכפי שאמרו רבותינו "כשם שפרצופיהם שונים כך דעותיהם שונות", ולכן עבודת תיקון המידות קשורה גם למבנה האישיות ולמידותיו של האדם.

פיל מנשה

חיים במקום שאוהבים

דירה עם גינה ענקית החלה מ-1,360,000 ₪

150 משפחות 15 דק' מכביש 6 12 דק' מחריש אוכלוסיה דתית תורנית גינה לכל בית אונקולוגיה

טל מנשה הרי זהב 073-3712246

